

Ärendeutdrag

Sid: 1
Datum: 2018-06-18
Tid: 08:58

diafk
Ärende, Handling, Övriga uppgifter, Jämför ärende

Öp.dat:	2017-01-16	Klass:	Övriga juridiska ärenden	Dariernr:	003743-2017
Reg.datum:	2017-01-16	Reg.av:	Britt-Marie Wahlberg	Beslutdatum:	
IN/UT/INT:	Internt/Upprättat	Bekr.dat:		Avsl.datum:	2018-06-12
		Bev.dat:		Exp.datum:	
Handl. Enhet	RA VO Socialförsäkringsj	Handläggare:	Carl Johan Fahlander	Tillhör:	
Ä-typ:	Övrigt				

Avs/Mott:

Försäkringskassan RAF

Ärendemening: Ändringar i RAR 2002:2

<i>Handlingar</i>					
Åtgärd	Tjänsteanteck	Beskrivning	konsekvensutredning	Ink.datum	2018-06-08 Utg.datum
Åtgärd	Tjänsteanteck	Beskrivning	protokollet påskrivet 180608	Ink.datum	Utg.datum
Åtgärd	Tjänsteanteck	Beskrivning	Till avd- och stabsföredragning 8/6	Ink.datum	2018-06-01 Utg.datum
Åtgärd	Tjänsteanteck	Beskrivning	Återkopplingskorrespondens med BF	Ink.datum	2018-05-30 Utg.datum
Åtgärd	Tjänsteanteck	Beskrivning	Beredningssynpunkt från BF	Ink.datum	2018-05-21 Utg.datum
Åtgärd	Tjänsteanteck	Beskrivning	Beredningssynpunkt från GF	Ink.datum	2018-05-21 Utg.datum
Åtgärd	Tjänsteanteck	Beskrivning	Beredningssynpunkt från RAD	Ink.datum	2018-05-17 Utg.datum
Åtgärd	Tjänsteanteck	Beskrivning	Beredningssynpunkt från SF	Ink.datum	2018-05-17 Utg.datum
Åtgärd	Tjänsteanteck	Beskrivning	Beredningssynpunkt från VS	Ink.datum	2018-05-04 Utg.datum
Åtgärd	Tjänsteanteck	Beskrivning	Remissmissiv (Svenskt Näringsliv och Företagarna)med bilagor	Ink.datum	Utg.datum 2018-05-03
Åtgärd	Tjänsteanteck	Beskrivning	Beredningsmissiv med bilagor	Ink.datum	Utg.datum
Åtgärd	Tjänsteanteck	Beskrivning	korrespondens med Socialdepartementet	Ink.datum	2018-03-21 Utg.datum 2018-03-21

12 Handlingar

<i>Samband</i>		
Samb	035565-2017	Text Rättsligt ställningstagande - SGI vid lönerrevision

1 Samband

Ändringar i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

Sammanfattning

Försäkringskassan avser att ändra i de allmänna råden (RAR 2002:2) från och med den 2 juli 2018. Ändringarna i sak är mindre omfattande och innebär främst att:

- de allmänna råden till 25 kap. 2 § socialförsäkringsbalken (SFB) tas bort för att i stället normeras i andra styrande dokument
- ett allmänt råd till 26 kap. 6 § SFB tas bort

Samtidigt gör Försäkringskassan en del redaktionella ändringar, bl.a. i form av förtydliganden av de allmänna råden till 26 kap. 14 och 15 §§ SFB och med anledning av nya begrepp i skattelagstiftningen (bl.a. eftersom taxering inte längre används som begrepp m.m.).

Försäkringskassan gör också en redaktionell följdändring i det allmänna rådet till 110 kap. 13 § första stycket SFB med anledning av att det s.k. SGI-taket i 25 kap. 5 § SFB höjs till åtta prisbasbelopp från och med den 1 juli 2018. Ytterligare en redaktionell följdändring är att två av rekommendationerna till 5 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst tas bort. Anledningen är att bestämmelsen i andra stycket första strecksatsen i Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) har upphört.

Problembeskrivningar med föreslagna lösningar

De allmänna råden till 25 kap. 2 § SFB tas bort

De allmänna råden till 25 kap. 2 § SFB ska tas bort för att i stället hanteras normeringsmässigt i andra styrande dokument.

När det gäller två av rekommendationerna i de nuvarande allmänna råden till 25 kap. 2 § SFB, som avser aktiebolagsdelägars respektive andra anställdas SGI, har Försäkringskassan konstaterat att huvudreglerna för beräkning av SGI finns i 25 kap. SFB medan SGI-skydden regleras i 26 kap. SFB. Försäkringskassan anser att de två rekommendationerna som – i praktiken – rör ändring av SGI under

SGI-skyddad tid, inte rör huvudregeln i 25 kap. 2 § SFB. Det är också så dessa rekommendationer används i dagsläget.

Anpassning av allmänna råd på grund av nya begrepp i skattelagstiftningen

Taxeringar, taxeringsår och taxerade löneuttag är begrepp som inte längre ska användas för inkomster och inkomstår som har inträtt efter att skatteförfarandelagen (2011:1244) trädde ikraft den 1 januari 2012.

Taxeringsår var året efter inkomståret. Nu används i stället begreppet beskattningsår, vilket är detsamma som inkomståret.

Numera använder Skatteverket begreppet fastställd förvärvsinkomst, vilket är inkomsten före grundavdrag och beskattningsbar förvärvsinkomst, vilket i sin tur är inkomsten efter grundavdrag. Det är beskattningsbar förvärvsinkomst som Skatteverket använder som underlag för skatteberäkningen. Fastställd förvärvsinkomst ersätter uttrycket taxerad inkomst.

Ett allmänt råd till 26 kap. 6 § tas bort

26 kap. 6 § SFB består av två stycken. Första stycket reglerar att en ändring av SGI ska gälla från och med den dag då anledningen till ändringen uppkom. Andra stycket reglerar när en ändring av SGI tidigast kan ligga till grund för ersättning.

Det finns tre rekommendationer i de allmänna råden till 26 kap. 6 § SFB. Två av rekommendationerna handlar om vilken dag som bör vara den dag då anledningen till ändringen uppkom, och är allmänna råd till *första stycket* i 26 kap. 6 § SFB.

Det tredje allmänna rådet – dvs. rekommendationen i andra stycket – definierar att löpande ersättningsperioder med olika slags ersättningar bör ses som olika ersättningsperioder om anledningen till att ersättningen betalas ut är olika. Detta allmänna råd är ett råd till *andra stycket* i 26 kap. 6 § SFB. Med anledning av att Försäkringskassan har tagit fram ett rättsligt ställningstagande (2016:04) som bl.a. definierar vad som är en ersättningsperiod vid tillämpning av *andra stycket* i 26 kap. 6 § SFB, finns det inte någon anledning att ha kvar denna rekommendation. Ändringen i denna del är således en följdändring.

Förtydligande av det allmänna rådet till 26 kap. 14 § SFB

I 26 kap. 14 § SFB regleras att SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade är gravid och avbryter eller inskränker sitt förvärvsarbete tidigast sex månader före beräknad förlossning. Som lagtexten är utformad har anledningen till avbrottet ingen betydelse under förutsättningen att kvinnan är gravid.

En arbetslös och arbetssökande gravid kvinna bör ha samma rätt till SGI-skydd som en förvärvsarbetande kvinna. Som det nuvarande allmänna rådet är utformat gäller skyddet en gravid försäkrad som *på grund av* graviditeten avbryter eller

Rättsavdelningen
Carl Johan Fahlander (010-112 83 15)

Datum
2018-06-08

Diariennr
3743-2017

inskränker sitt arbetssökande. Det allmänna rådet bör förtydligas på så sätt att avbrottet *inte behöver bero på graviditeten*. Den föreslagna redaktionella ändringen gör att det allmänna rådet knyts tydligare till lagtexten.

Förtydligande av det allmänna rådet till 26 kap. 15 § SFB

I 26 kap. 15 § SFB regleras bl.a. SGI-skydd för vård av barn som inte har fyllt ett år. Skyddet gäller alltså till och med dagen före ettårsdagen.

Enligt det allmänna rådet fortsätter SGI-skyddet, under vissa förutsättningar, att gälla även *efter barnets ettårsdag*. Det behöver förtydligas att skyddet fortsätter att gälla *från och med barnets ettårsdag*.

Alternativa lösningar

Det bedöms inte finnas några alternativa lösningar för det som eftersträvas genom förslagen.

Om ändringarna inte genomförs kan det leda till svårigheter i tillämpningen, bl.a. i form av allmänna råd som inte är uppdaterade i förhållande till övriga relevanta författningar och sämre rättssäkerhet för försäkrade på grund av att det är otydligt vad som gäller beträffande vissa frågor.

Vilka berörs av förslaget?

Ändringarna berör framför allt de försäkrade och Försäkringskassan, främst myndighetens handläggare.

Ändringarna bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Konsekvenser av ändringarna i de allmänna råden

Ändringarna gör framför allt att det, i olika avseenden, blir tydligare vad som gäller.

Eftersom ändringarna till största del är redaktionella bedöms ändringarna inte få några kostnadsmässiga konsekvenser vare sig för de försäkrade eller för det offentliga.

Förslagen bedöms inte påverka försäkringskostnaderna i någon mätbar omfattning.

Ändringarna i förhållande till EU-rätten

De aktuella ändringarna bedöms inte strida mot EU-rätten.

Ikraftträdande och eventuella behov av informationsinsatser

Det bedöms inte finnas något behov av särskild hänsyn när det gäller tidpunkten för ikraftträdandet av de föreslagna ändringarna i de allmänna råden.

Eventuella informationsinsatser bedöms kunna hanteras inom ramen för ordinarie verksamhet.

Kontaktperson

För mer information går det bra att kontakta Carl Johan Fahlander på telefon 010-112 83 15 eller via e-post: carljohan.fahlander@forsakringskassan.se.

Ärendeutdrag

Sid: 1
Datum: 2018-06-12
Tid: 08:14

diafk
Ärende, Handling, Övriga uppgifter, Jämför ärende

Öp.dat:	2017-01-16	Klass:	Övriga juridiska ärenden	Diariennr:	003743-2017
Reg.datum:	2017-01-16	Reg.av:	Britt-Marie Wahlberg	Beslutsdatum:	
IN/UT/INT:	Internt/Upplättat	Bekr.dat:		Avsl.datum:	2018-06-12
		Bev.dat:		Exp.datum:	
Handl. Enhet	RA VO Socialförsäkringsj	Handläggare:	Carl Johan Fahlander	Tillhör:	
Ä-typ:	Övrigt				

Avs/Mott:

Försäkringskassan RAF

Ärendemening: Ändringar i RAR 2002:2

Handlingar					
Atgärd	Tjänsteanteck	Beskrivning	Ink.datum	Utg.datum	
Atgärd	Tjänsteanteck	protokollet påskrivet 180608	Ink.datum	Utg.datum	
Atgärd	Tjänsteanteck	Till avd- och stabsföredragning 8/6	Ink.datum	2018-06-01	Utg.datum
Atgärd	Tjänsteanteck	Återkopplingskorrespondens med BF	Ink.datum	2018-05-30	Utg.datum
Atgärd	Tjänsteanteck	Beredningssynpunkt från BF	Ink.datum	2018-05-21	Utg.datum
Atgärd	Tjänsteanteck	Beredningssynpunkt från GF	Ink.datum	2018-05-21	Utg.datum
Atgärd	Tjänsteanteck	Beredningssynpunkt från RAD	Ink.datum	2018-05-17	Utg.datum
Atgärd	Tjänsteanteck	Beredningssynpunkt från SF	Ink.datum	2018-05-17	Utg.datum
Atgärd	Tjänsteanteck	Beredningssynpunkt från VS	Ink.datum	2018-05-04	Utg.datum
Atgärd	Tjänsteanteck	Remissmissiv (Svenskt Näringsliv och Företagarna)med bilagor	Ink.datum	Utg.datum	2018-05-03
Atgärd	Tjänsteanteck	Beredningsmissiv med bilagor	Ink.datum	Utg.datum	
Atgärd	Tjänsteanteck	korrespondens med Socialdepartementet	Ink.datum	2018-03-21	Utg.datum 2018-03-21

11 Handlingar

Beslutsfattare
Eva Nordqvist

Signum

EN

Övriga närvarande

Per Eleblad

Christina Lundhärde

Lars-Åke Brattlund

Per Ann Daluberg

Alexandra Wallin

Senny Cedelberg

Gun Borgstedt

CL
[Signature]
SU

Carl Johan Fahlander, föredragande

Ärende och beslut

Ny lydelse av Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid beslutas.

Vid protokollet

[Signature]

Gun Borgstedt

Wahlberg Britt-Marie (3030)

Från: Fahlander Carl Johan (3040)
Skickat: den 1 juni 2018 17:42
Till: Wahlberg Britt-Marie (3030)
Ämne: VB: Fdr 8/6; underlag (till AO f.k.)
Bifogade filer: Föredragningsmissiv RAR och FKRS om SGI.docx; Ny RAR 2002_2 (förslag) (till fdr).docx; Konsekvensutredning RAR (till fdr).doc; FKRS om SGI (till fdr).docx; Sammanställning av synpunkter; RAR och FKRS om SGI.docx

Prioritet: Hög

Hej Brittan!

Kan du lägga in nedan mejlkonversation och bilagorna i dnr enl. nedan med namnen "Till avd- och stabsföredragning 8/6"?

Tack på förhand!

Trevlig helg!

Bästa hälsningar/Calle

Från: Fahlander Carl Johan (3040)
Skickat: den 1 juni 2018 17:38
Till: Rönström Emma (4100) <emma.ronstrom@forsakringskassan.se>
Ämne: VB: Fdr 8/6; underlag (till AO f.k.)
Prioritet: Hög

Hej!

f.k.

Trevlig helg!

Med vänlig hälsning,

Försäkringskassan
Carl Johan Fahlander
Rättslig expert
Rättsavdelningen, VO Socialförsäkringsjuridik
carljohan.fahlander@forsakringskassan.se
Tfn: 010-112 83 15, 08-786 90 00 (vxl)
Postadress: c/o Processjuridiska enheten Sundsvall, 851 93 Sundsvall
www.forsakringskassan.se

Tänk på miljön innan du skriver ut detta e-brev.

Från: Fahlander Carl Johan (3040)
Skickat: den 1 juni 2018 15:27
Till: F4100 Avdelningsföredragning <avdelningsforedragning@forsakringskassan.se>
Ämne: SV: Fdr 8/6; underlag
Prioritet: Hög

Hej!

Avd-fdr 8/6

Underlag till dnr:

3743-2017

35565-2017

Eftersom vi har skypeavdelningsmöte på förmiddagen så måste vi få dragningen efter kl. 11, gärna e.m.

Beklagar dröjsmålet!

Trevlig helg!

Med vänlig hälsning,

Försäkringskassan
Carl Johan Fahlander
Rättslig expert
Rättsavdelningen, VO Socialförsäkringsjuridik
carljohan.fahlander@forsakringskassan.se
Tfn: 010-112 83 15, 08-786 90 00 (vxl)
Postadress: c/o Processjuridiska enheten Sundsvall, 851 93 Sundsvall
www.forsakringskassan.se

Tänk på miljön innan du skriver ut detta e-brev.

Från: F4100 Avdelningsföredragning
Skickat: den 31 maj 2018 10:28
Till: Fahlander Carl Johan (3040) <carljohan.fahlander@forsakringskassan.se>
Ämne: SV: Fdr 8/6; underlag kommer senare

Hej Carl Johan!
Ja det stämmer att föredragningen är flyttad. Då vet jag i alla fall att dina underlag är på väg.

Vänliga hälsningar
Karin

Från: Fahlander Carl Johan (3040)
Skickat: den 30 maj 2018 15:41
Till: F4100 Avdelningsföredragning <avdelningsforedragning@forsakringskassan.se>
Ämne: Fdr 8/6; underlag kommer senare
Prioritet: Hög

Hej!

Jag har precis fått veta att fdr 11/6 äger rum 8/6. Jag är inte riktigt färdig med mina underlag men återkommer så fort som möjligt, förhoppningsvis denna vecka.

Med vänlig hälsning,

Försäkringskassan
Carl Johan Fahlander
Rättslig expert
Rättsavdelningen, VO Socialförsäkringsjuridik
carljohan.fahlander@forsakringskassan.se
Tfn: 010-112 83 15, 08-786 90 00 (vxl)
Postadress: c/o Processjuridiska enheten Sundsvall, 851 93 Sundsvall
www.forsakringskassan.se

Tänk på miljön innan du skriver ut detta e-brev.

Avser punkt vid

Avdelnings- och stabsföredragning
2018-06-08

Föredragande: Carl Johan Fahlander

Förslag till ny lydelse av Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid och nytt rättsligt ställningstagande *Ändring av sjukpenninggrundande inkomst (SGI) under SGI-skyddad tid vid lönerevision*

Sammanfattning

Arbetet med Riksförsäkringsverkets allmänna råd (2002:2) och det rättsliga ställningstagandet *Ändring av sjukpenninggrundande inkomst (SGI) under SGI-skyddad tid vid lönerevision* är en del av arbetet med den nya versionen av vägledning (2004:5) *Sjukpenninggrundande inkomst – och årsarbetstid* som för närvarande bereds.

Vad har arbetats om i de allmänna råden?

Ändringsförslagen i sak innebär främst att de allmänna råden till 25 kap. 2 § socialförsäkringsbalken (SFB) tas bort för att i stället normeras i två rättsliga ställningstaganden, varav det ena föredras idag och det andra inom kort, och att ett allmänt råd till 26 kap. 6 § SFB tas bort. Samtidigt föreslås en del redaktionella ändringar.

De allmänna råden ska publiceras vid det kommande halvårsskiftet samtidigt som de ovannämnda rättsliga ställningstagandena och den nya versionen av vägledningen (2004:5).

Vad innebär det rättsliga ställningstagandet?

För försäkrade med inkomster från en pågående anställning ska SGI, under SGI-skyddad tid, även i fortsättningen kunna ändras enligt lönerevisionsavtal mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare. Men Försäkringskassan bör inte längre ändra aktiebolagsdelägares SGI, under SGI-skyddad tid, med hänsyn till tidigare inkomster, vilket är möjligt med stöd av ett av de allmänna råden till 25 kap. 2 § SFB som vid denna föredragning föreslås bli upphävt.

Sedan den gemensamma beredningen har det rättsliga ställningstagandet förtydligats, bl.a. under rubriken ”Inledning”. Därutöver har några redaktionella ändringar gjorts.

Frågor att diskutera

Det finns inga särskilda frågor att diskutera.

Arbetsgrupp

Arbetet genomförs i en arbetsgrupp med deltagare från Rättsavdelningen och Avdelningen för gemensamma försäkringsfrågor (VO GF SGI/Område Utveckling & Stöd).

Förslag till beslut

Beslut enligt bifogade förslag.

Bilagor:

- Förslag till ny lydelse av Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2)
- Aktuell lydelse av de allmänna råden
- Konsekvensutredning till de allmänna råden
- Rättsligt ställningstagande
- Sammanställning av synpunkter efter remiss och gemensam beredning

Ändring av sjukpenninggrundande inkomst (SGI) under SGI-skyddad tid vid lönerevision

Försäkringskassans ställningstagande

För försäkrade med en SGI beräknad på inkomster från en pågående anställning ska Försäkringskassan, under SGI-skyddad tid, ändra SGI:n enligt den lönerevision som framgår av avtal mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare.

Bakgrund och överväganden

Inledning

SGI är den årliga inkomst i pengar som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få för eget arbete antingen

1. som arbetstagare i allmän eller i enskild tjänst (inkomst av anställning), eller
2. på annan grund (inkomst av annat förvärvsarbete). (25 kap. 2 § socialförsäkringsbalken, SFB)

Huvudreglerna för beräkning av SGI finns i 25 kap. SFB och SGI-skydden regleras framför allt i 26 kap. SFB. Av 26 kap. 9 § SFB framgår att SGI inte kan bli lägre under SGI-skyddad tid.

Av ett tidigare allmänt råd till 25 kap. 2 § SFB – som gällde till och med den 30 juni 2018 – framgick att aktiebolagsdelägares SGI kunde beräknas efter löneförändring med ledning av de tre senaste årens taxerade löneuttag. Av det allmänna rådet framgick även att försäkrade med inkomster från en pågående anställning kunde få sin SGI beräknad efter den faktiska löneförändringen i ett avtal mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare. (Riksförsäkringsverkets allmänna råd [RAR 2002:2; i lydelse enligt FKAR 2005:1] om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid)

Under arbetet med revideringen av Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) har det kommit fram ett behov av att se över och närmare beskriva de rättsliga förutsättningarna för att höja SGI – vilket i praktiken endast blir aktuellt under SGI-skyddad tid – för försäkrade med inkomst av anställning. Det saknas klagörande uttalanden i förarbeten och vägledande avgöranden. För att rättstillämpningen inom Försäkringskassan ska bli likformig behövs det ett rättsligt ställningstagande som beskriver

förutsättningarna för att höja SGI för försäkrade med inkomst av anställning.

Ändring av SGI med anledning av lönerevision under SGI-skyddad tid

För försäkrade arbetstagare finns det inte någon särskild lagbestämmelse som reglerar ändring av SGI under SGI-skyddad tid. SGI kan under vissa förutsättningar anpassas efter löneutvecklingen, vilket har sin grund i inkomstbortfallsprincipen inom sjuk- och föräldraförsäkringen. Detta har gällt sedan länge. (SOU 2003:50 s. 97 och 201)

När det gäller försäkrade arbetstagare med inkomst från en pågående anställning bör SGI under SGI-skyddad tid ändras – dvs. höjas – för att motsvara den faktiska löneutveckling som framgår av undertecknat avtal mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare. En sådan tolkning är rimlig med hänsyn till inkomstbortfallsprincipen inom sjuk- och föräldraförsäkringen. Ändringen av SGI ska endast baseras på löneändringen i den lönerevision som den anställde får ta del av. Andra typer av avtal mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare, t.ex. ett avtal om högre tjänstgöringsgrad som inte kunnat tillträdas, kan däremot inte ligga till grund för en ändrad SGI under SGI-skyddad tid. Försäkrade som inte kan styrka någon avtalad löneförhöjning kan inte få sin SGI anpassad (SOU 2003:50 s. 110).

Försäkrade arbetstagares SGI bör alltså anpassas till den inkomst som personen skulle ha fått om han eller hon inte hade varit t.ex. föräldraledig eller sjuk och därigenom skyddat sin SGI.

Det finns inte stöd för att ändra aktiebolagsdelägars SGI under SGI-skyddad tid

Aktiebolagsdelägars SGI betraktas som inkomst av anställning om de arbetar och tar ut lön från bolaget (25 kap. 2 § SFB). För aktiebolagsdelägare finns det inte heller någon särskild lagbestämmelse som reglerar ändringen av SGI under SGI-skyddad tid.

Av förarbetena framgår att det inte är givet att SGI överhuvudtaget bör anpassas, för några kategorier av försäkrade, under SGI-skyddad tid (jfr SOU 2003:50 s. 103 f.).

När SGI bestäms vid inledningen av t.ex. ett sjukfall ska den baseras på den försäkrades aktuella inkomstförhållanden vid den tidpunkten. Men under en period med SGI-skydd, vid t.ex. sjukdom som sätter ned arbetsförmågan, har en aktiebolagsdelägare inte några aktuella inkomster som kan ligga till grund för en ändrad – dvs. höjd – SGI. Försäkringskassan anser dessutom inte att aktiebolagsdelägare, till skillnad från försäkrade arbetstagare med inkomster från en pågående anställning, har någon faktisk avtalad löneutveckling (jfr SOU 2003:50 s. 110).

När det gäller aktiebolagsdelägarers inkomster kan det vara svårt att bedöma vad delägarna skulle ha tjänat vid fortsatt arbete i bolaget. Det är också problematiskt att fastslå vilken löneutveckling som är aktuell för en aktiebolagsdelägare som har ett ensamt eller i vart fall avgörande inflytande över löneuttaget från bolaget (jfr SOU 2003:50 s. 102 och 206). När det gäller aktiebolagsdelägare finns det nämligen inte två fristående avtalsparter som avtalar om inkomsternas utveckling. En aktiebolagsdelägarers ökade löneuttag kan dessutom ha sin bakgrund i t.ex. skattemässiga överväganden och behöver därför inte alltid motsvara någon egentlig löneutveckling.

Försäkringskassan bör inte heller ändra aktiebolagsdelägarers SGI, under SGI-skyddad tid, med hänsyn till tidigare inkomster; dvs. såsom man enligt det upphävda allmänna rådet till 25 kap. 2 § SFB tidigare kunde göra när man fastställde en SGI för aktiebolagsdelägare. Försäkringskassan anser att det inte är lämpligt att använda uppgifter om tidigare års inkomster för att uppskatta hur inkomsterna skulle ha utvecklats om aktiebolagsdelägaren hade kunnat arbeta som vanligt i bolaget. Det finns nämligen inget tydligt lagstöd för att göra en sådan skälighetsbedömning. Att uppskatta inkomsternas utveckling kan dessutom leda till spekulation med försäkringen och det har även visat sig vara svårt att göra rättssäkra rimlighetsbedömningar av inkomsternas utveckling.

Bestämmelserna om omräkning av SGI för personer som helt eller delvis saknar anställning och för vissa egna företagare i 26 kap. 28–31 §§ SFB var inte avsedda att tillämpas för aktiebolagsdelägare (jfr SOU 2003:50 s. 109). Det finns därför inte heller stöd för att höja aktiebolagsdelägarers SGI med stöd av dessa bestämmelser.

Aktuella bestämmelser, rättspraxis m.m.

26 kap. 4 och 9 §§ SFB.

Eva Nordqvist

Carl Johan Fahlander

Försäkringskassans allmänna råd

ISSN 1652-8743

FKAR 2017:NN

Försäkringskassans allmänna råd om ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid;

beslutade den .

Försäkringskassan beslutar i fråga om Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

dels att de allmänna råden till 25 kap. 2 § socialförsäkringsbalken ska upphöra att gälla,

dels att beskrivningen av innehållet i 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse,

dels att de allmänna råden till 26 kap. 6 §, 26 kap. 14 §, 26 kap. 15 § och 110 kap. 13 § första stycket socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse,

dels att beskrivningen av innehållet i 5 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst och de allmänna råden till bestämmelsen ska ha följande lydelse.

Till socialförsäkringsbalken

25 kap. 9 §

Innehållet i bestämmelsen

För en försäkrad som har inkomst av annat förvärvsarbete och som bedriver näringsverksamhet ska, under en tid om 24 månader räknat från den månad då den försäkrade har gjort eller borde ha gjort anmälan för registrering enligt 7 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244), den sjukpenninggrundande inkomsten från näringsverksamheten beräknas till minst vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. I det fall den försäkrade inte har skyldighet att anmäla sig för registrering, ska tiden om 24 månader räknas som om en sådan skyldighet hade gällt för honom eller henne.

Allmänna råd

Vid bedömning av om den inkomst som en försäkrad uppger till Försäkringskassan ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns lönestatistik avseende total genomsnittslön inom privat sektor, för ett yrke med liknande arbetsuppgifter som de den försäkrade uppgett.

26 kap. 6 §¹

Innehållet i bestämmelsen

En ändring av den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten ska gälla från och med den dag då anledningen till ändringen uppkom.

Den ändrade sjukpenninggrundande inkomsten får dock läggas till grund för ersättning tidigast från och med den första dagen i den ersättningsperiod som infaller i anslutning till att Försäkringskassan har fått kännedom om inkomständringen.

Allmänna råd

För en person med inkomst av anställning bör dagen för anledning till ändring på grund av löneändring vara den dag då löneavtalet undertecknats. Om den nya lönen har utbetalats utan att ett löneavtal undertecknats bör anledningen till ändringen anses ha uppkommit den första dagen i den månad då en sådan utbetalning gjorts.

Om den årliga inkomst som den försäkrade kan antas komma att få tills vidare har ändrats på grund av att Skatteverket vid inkomstbeskattning beslutat om nytt skatterättsligt överskott, bör Skatteverkets beslutsdag vara den dag anledningen till ändringen uppkommit.

26 kap. 14 §

Innehållet i bestämmelsen

SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade är gravid och avbryter eller inskränker sitt förvärvsarbete tidigast sex månader före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten för födelsen.

Allmänna råd

Att avbryta eller inskränka arbetssökande enligt 26 kap. 14 § socialförsäkringsbalken bör jämföras med att avbryta eller inskränka förvärvsarbete. Detta bör endast gälla den som omfattas av SGI-skydd enligt 3 § förordningen (2000:1418) om tillämpningen av vissa skyddsbestämmelser för sjukpenninggrundande inkomst.

26 kap. 15 §

Innehållet i bestämmelsen

SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade helt eller delvis avstår från förvärvsarbete för vård av barn, om den försäkrade är förälder till barnet eller likställs med förälder enligt 1 § föräldraledighetslagen (1995:584) och barnet inte fyllt ett år.

Det som föreskrivs i första stycket gäller även vid adoption av barn som inte fyllt tio år eller vid mottagande av sådant barn i avsikt att adoptera det, om mindre än ett år förflutit sedan den försäkrade fick barnet i sin vård.

¹ Ändringen innebär bl.a. att rekommendationen i andra stycket upphävs.

Allmänna råd

Enligt rättspraxis fortsätter SGI-skyddet att gälla även från och med barnets ettårsdag om den försäkrade i oavbruten följd är helt eller delvis ledig från förvärvsarbete och under den tiden får föräldrapenning.

För att kunna anses vara ledig i oavbruten följd från förvärvsarbete för vård av barn som fyllt ett år bör en försäkrad som är

1. helt ledig från förvärvsarbete ta ut totalt minst fem föräldrapenningdagar per kalendervecka
2. delvis ledig från förvärvsarbete ta ut ett proportionellt färre antal föräldrapenningdagar än den som är helt ledig från förvärvsarbete enligt 1.

Bedömningen av om uttaget enligt andra stycket 2 motsvarar minskningen i arbetstid bör göras i förhållande till den arbetstid som ligger till grund för den sjukpenninggrundande inkomst som gällde före arbetstidsminskningen. Bedömningen av om uttaget enligt andra stycket 1 och 2 motsvarar minskningen i arbetstid bör göras antingen dag för dag eller över en period av en kalendervecka. När arbetstiden per kalendervecka varierar bör bedömningen i stället göras utifrån den längre schemalagda arbetstidscykel som den försäkrade har vid uttagstillfället.

Uttag av föräldrapenning enligt andra stycket kan göras på sjukpenning-, grund- eller lägstanivå.

110 kap. 13 § första stycket*Innehållet i bestämmelsen*

Försäkringskassan ska se till att ärendena blir utredda i den omfattning som deras beskaffenhet kräver.

Allmänna råd

Försäkringskassan bör inte utreda storleken på den sjukpenninggrundande inkomsten när den försäkrade i samband med anmälan av ett ersättningsärende meddelar

1. att inkomsten eller andra omständigheter av betydelse inte har förändrats, eller
2. att inkomsten har förändrats, men både den tidigare registrerade inkomsten och den nya inkomsten är högre än åtta prisbasbelopp, eller högre än tio prisbasbelopp när det gäller beräkning av föräldrapenning.

Första stycket 2 gäller inte när den försäkrade har både inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete och fördelningen mellan dessa inkomstslag kan ha förändrats av betydelse för den sjukpenninggrundande inkomsten.

Försäkringskassan bör inte heller utreda storleken på den sjukpenninggrundande inkomsten om en meddelad höjning av en inkomst från anställning anses rimlig. En höjning bör anses som rimlig om

- den inte överstiger tre och en halv procent per år jämfört med senast fastställd sjukpenninggrundande inkomst och
- det vid tidpunkten för ändringen av den sjukpenninggrundande inkomsten har förflutit minst ett år sedan den senast ändrades.

Försäkringskassan bör vidare inte utreda storleken på den sjukpenninggrundande inkomsten om en höjning av en inkomst från anställning överstiger tre och en halv procent per år om höjningen med hänsyn till andra omständigheter är rimlig.

Storleken på den sjukpenninggrundande inkomsten bör, oavsett inkomstslag, alltid utredas om det finns anledning att anta att de meddelade uppgifterna är felaktiga. Utredning bör också ske om det i ärendet finns något annat som tyder på att omständigheter av betydelse för den sjukpenninggrundande inkomsten har förändrats. En sådan omständighet kan exempelvis vara att arbetstiden har minskat i omfattning.

Till Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst

5 §²

Innehållet i bestämmelsen

Har en försäkrad med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning under en följd av år i inkomstdeklaration redovisat lägre inkomst av näringsverksamhet än vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, ska Försäkringskassan beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten av detta arbete med ledning av de tre senaste årens inkomstbeskattningar.

Försäkringskassan får beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten till ett högre belopp än vad som framgår av inkomst av näringsverksamhet om det finns särskilda skäl som att näringsverksamheten har stark skuldbelastning, ändrade förvärvsförhållanden eller tillfälliga förluster.

Allmänna råd

Vid bedömning av vad som ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns lönestatistik avseende total genomsnittslön inom privat sektor för ett yrke med liknande arbetsuppgifter som de den försäkrade utför.

Vid jämförelse av fastställda förvärvsinkomster (vid Skatteverkets inkomstbeskattning) mellan år bör en omräkning av tidigare års fastställda förvärvsinkomster göras med hjälp av innevarande års förhöjda prisbasbelopp.

Om de tre senaste årens fastställda förvärvsinkomster visar en uppåtgående eller nedåtgående trend bör detta beaktas vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst. Om det går att göra en rimlig bedömning av årets beräknade

² Ändringen innebär bl.a. att rekommendationerna i sjunde och åttonde stycket upphävs.

inkomst av näringsverksamhet bör beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten göras med utgångspunkt från innevarande verksamhetsår.

En uppåtgående trend bör antas fortsätta om det inte med säkerhet kan konstateras att inkomstnivån kommer att sjunka i fortsättningen. Om en nedåtgående trend kan antas bli bruten under året bör detta beaktas vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten.

Om de tre senaste årens fastställda förvärvsinkomster inte uppvisar någon trend bör som huvudprincip genomsnittet av dessa inkomster användas för att fastställa den sjukpenninggrundande inkomsten.

Vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten enligt ovan ska hänsyn inte tas till skatterättsliga dispositioner inom ramen för periodiserings- och expansionsfondssystemen. Det följer av rättspraxis.

Stark skuldbelastning bör anses föreligga när de långfristiga skulderna uppgår till 55 procent av tillgångarna.

I bedömningen av på vilket sätt stark skuldbelastning ska påverka inkomsten av näringsverksamheten bör den referensränta som gäller vid årets ingång användas. Vid bedömning av om inkomsten av näringsverksamheten under en följd av år understigit jämförelseinkomsten, och vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten, bör bortses från inkomstår som inneburit en tillfällig förlust.

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 juli 2018.

FÖRSÄKRINGSKASSAN

EVA NORDQVIST

Carl Johan Fahlander

Sammanställning av synpunkter efter remiss och gemensam beredning

Remiss

Företagarna och Svenskt Näringsliv har inte svarat på remissinbjudan.

Den gemensamma beredningen

Avdelningen för gemensamma försäkringsfrågor

Avdelningen hade inga synpunkter.

Avdelningen för sjukförsäkring

Avdelningen tyckte att det såg bra ut och uppskattade förtydligandet som det rättsliga ställningstagandet innebär. Det finns ett stort behov av förtydligande och ställningstagandet kommer att göra nytta ute i verksamheten.

Avdelningen för barn och familj

Inom handläggningen för tillämpning av 25 kap. 2 § är det av yttersta vikt att stödet finns tillgängligt för handläggarna inom avdelningen barn och familj. Det framgår av dokumentet att normeringen ska finnas i andra styrande dokument och vi ser att det är viktigt att dessa dokument uppdateras samtidigt som den nya lydelsen av Riksförsäkringsverkets allmänna råd (2002:2) tas i bruk. – **Synpunkten ska beaktas. Följande har återkopplats:** *Planen är att dessa andra styrande dokument uppdateras samtidigt som de allmänna råden upphör att gälla. Det handlar närmare bestämt om ett annat rättsligt ställningstagande, som kommer på beredning inom kort, och det rättsliga ställningstagandet som bereddes samtidigt med de allmänna råden.*

Försäkringskassan har, precis som tidigare år, i uppdrag genom regleringsbrevet 2018 att ”verka för ett jämställt användande av föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning. Vi ska även särskilt redovisa måluppfyllelsen till regeringen vilka insatser som vi genomfört för att uppmuntra föräldrar, som tar ut ett fåtal ersättningsdagar”. Försäkringskassan har identifierat egna företagare som en grupp som tar ut fåtal ersättningsdagar och har därför dem som särskild målgrupp att verka för gällande jämställt uttag. Vi på barn och familj ser därför att avstå från att höja eller ändra aktiebolagsdelägares SGI under SGI-skyddad tid (t.ex. vid föräldraledighet) motverkar det Försäkringskassan fått i uppdrag från regeringen och det skulle kunna innebära att denna målgrupp i ännu mindre utsträckning tar ut denna ersättning. Vi ser det därför av yttersta vikt att denna tillämpning kvarstår för att verka för ett jämställt uttag av ersättningsdagar. – **Synpunkten har inte kunnat tillgodoses. Följande har återkopplats:** *För det första är det viktigt att komma ihåg att begreppet egen företagare i SGI-sammanhang egentligen inte omfattar AB-delägare. Och för det andra så är det rättsliga ställningstagandet könsneutralt utformat. För det tredje är det inte möjligt att rättsligt försvara en SGI-höjning för AB-delägare, vilket beskrivs i det rättsliga ställningstagandet. Och vi har dessutom tidigare under detta arbete på olika sätt försökt att lösa problematiken*

genom att förtydliga de allmänna råden, men det har inte heller varit rättsligt försvarbart. Vidare kommer 36 månaders uppbyggnadsskede, även för AB-delägare, förmodligen att finnas i lagstiftningen från och med augusti i år, detta kan göra den aktuella problematiken mindre framträdande. – Avdelningen har därefter återkopplat att de är helt ok med den givna återkopplingen.

Avdelningen för funktionsnedsättning

Avdelningen har inte svarat på beredningen.

Avdelningen för analys och prognos

Avdelningen har inte svarat på beredningen.

Avdelningen för verksamhetsstöd

Avdelningen hade inga synpunkter.

Rättsavdelningen, VO Process- och socialförsäkringsjuridik

Verksamhetsområdet hade inga synpunkter.

Rättsavdelningen, VO Socialförsäkringsjuridik och gränsöverskridande frågor

Verksamhetsområdet har inte svarat på beredningen.

Ändringar i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

Sammanfattning

Försäkringskassan avser att ändra i de allmänna råden (RAR 2002:2) från och med den 1 juli 2018. Ändringarna i sak är mindre omfattande och innebär främst att:

- de allmänna råden till 25 kap. 2 § socialförsäkringsbalken (SFB) tas bort för att i stället normeras i andra styrande dokument
- ett allmänt råd till 26 kap. 6 § SFB tas bort

Samtidigt gör Försäkringskassan en del redaktionella ändringar, bl.a. i form av förtydliganden av de allmänna råden till 26 kap. 14 och 15 §§ SFB och med anledning av nya begrepp i skattelagstiftningen (bl.a. eftersom taxering inte längre används som begrepp m.m.).

Försäkringskassan gör också en redaktionell följdändring i det allmänna rådet till 110 kap. 13 § första stycket SFB med anledning av att det s.k. SGI-taket i 25 kap. 5 § SFB höjs till åtta prisbasbelopp från och med den 1 juli 2018. Ytterligare en redaktionell följdändring är att två av rekommendationerna till 5 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst tas bort. Anledningen är att bestämmelsen i andra stycket första strecksatsen i Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) har upphört.

Problembeskrivningar med föreslagna lösningar

De allmänna råden till 25 kap. 2 § SFB tas bort

De allmänna råden till 25 kap. 2 § SFB ska tas bort för att i stället hanteras normeringsmässigt i andra styrande dokument.

När det gäller två av rekommendationerna i de nuvarande allmänna råden till 25 kap. 2 § SFB, som avser aktiebolagsdelägars respektive andra anställdas SGI, har Försäkringskassan konstaterat att huvudreglerna för beräkning av SGI finns i 25 kap. SFB medan SGI-skydden regleras i 26 kap. SFB. Försäkringskassan anser att de två rekommendationerna som – i praktiken – rör ändring av SGI under

SGI-skyddad tid, inte rör huvudregeln i 25 kap. 2 § SFB. Det är också så dessa rekommendationer används i dagsläget.

Anpassning av allmänna råd på grund av nya begrepp i skattelagstiftningen

Taxeringar, taxeringsår och taxerade löneuttag är begrepp som inte längre ska användas för inkomster och inkomstår som har inträtt efter att skatteförfarandelagen (2011:1244) trädde ikraft den 1 januari 2012.

Taxeringsår var året efter inkomståret. Nu används i stället begreppet beskattningsår, vilket är detsamma som inkomståret.

Numera använder Skatteverket begreppet fastställd förvärvsinkomst, vilket är inkomsten före grundavdrag och beskattningsbar förvärvsinkomst, vilket i sin tur är inkomsten efter grundavdrag. Det är beskattningsbar förvärvsinkomst som Skatteverket använder som underlag för skatteberäkningen. Fastställd förvärvsinkomst ersätter uttrycket taxerad inkomst.

Ett allmänt råd till 26 kap. 6 § tas bort

26 kap. 6 § SFB består av två stycken. Första stycket reglerar att en ändring av SGI ska gälla från och med den dag då anledningen till ändringen uppkom. Andra stycket reglerar när en ändring av SGI tidigast kan ligga till grund för ersättning.

Det finns tre rekommendationer i de allmänna råden till 26 kap. 6 § SFB. Två av rekommendationerna handlar om vilken dag som bör vara den dag då anledningen till ändringen uppkom, och är allmänna råd till *första stycket* i 26 kap. 6 § SFB.

Det tredje allmänna rådet – dvs. rekommendationen i andra stycket – definierar att löpande ersättningsperioder med olika slags ersättningar bör ses som olika ersättningsperioder om anledningen till att ersättningen betalas ut är olika. Detta allmänna råd är ett råd till *andra stycket* i 26 kap. 6 § SFB. Med anledning av att Försäkringskassan har tagit fram ett rättsligt ställningstagande (2016:04) som bl.a. definierar vad som är en ersättningsperiod vid tillämpning av *andra stycket* i 26 kap. 6 § SFB, finns det inte någon anledning att ha kvar denna rekommendation. Ändringen i denna del är således en följdändring.

Förtydligande av det allmänna rådet till 26 kap. 14 § SFB

I 26 kap. 14 § SFB regleras att SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade är gravid och avbryter eller inskränker sitt förvärvsarbete tidigast sex månader före beräknad förlossning. Som lagtexten är utformad har anledningen till avbrottet ingen betydelse under förutsättningen att kvinnan är gravid.

En arbetslös och arbetssökande gravid kvinna bör ha samma rätt till SGI-skydd som en förvärvsarbetande kvinna. Som det nuvarande allmänna rådet är utformat gäller skyddet en gravid försäkrad som *på grund av* graviditeten avbryter eller

inskränker sitt arbetssökande. Det allmänna rådet bör förtydligas på så sätt att avbrottet *inte behöver bero på graviditeten*. Den föreslagna redaktionella ändringen gör att det allmänna rådet knyts tydligare till lagtexten.

Förtydligande av det allmänna rådet till 26 kap. 15 § SFB

I 26 kap. 15 § SFB regleras bl.a. SGI-skydd för vård av barn som inte har fyllt ett år. Skyddet gäller alltså till och med dagen före ettårsdagen.

Enligt det allmänna rådet fortsätter SGI-skyddet, under vissa förutsättningar, att gälla även *efter barnets ettårsdag*. Det behöver förtydligas att skyddet fortsätter att gälla *från och med barnets ettårsdag*.

Alternativa lösningar

Det bedöms inte finnas några alternativa lösningar för det som eftersträvas genom förslagen.

Om ändringarna inte genomförs kan det leda till svårigheter i tillämpningen, bl.a. i form av allmänna råd som inte är uppdaterade i förhållande till övriga relevanta författningar och sämre rättssäkerhet för försäkrade på grund av att det är otydligt vad som gäller beträffande vissa frågor.

Vilka berörs av förslaget?

Ändringarna berör framför allt de försäkrade och Försäkringskassan, främst myndighetens handläggare.

Ändringarna bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Konsekvenser av ändringarna i de allmänna råden

Ändringarna gör framför allt att det, i olika avseenden, blir tydligare vad som gäller.

Eftersom ändringarna till största del är redaktionella bedöms ändringarna inte få några kostnadmässiga konsekvenser vare sig för de försäkrade eller för det offentliga.

Förslagen bedöms inte påverka försäkringskostnaderna i någon mätbar omfattning.

Ändringarna i förhållande till EU-rätten

De aktuella ändringarna bedöms inte strida mot EU-rätten.

Ikraftträdande och eventuella behov av informationsinsatser

Det bedöms inte finnas något behov av särskild hänsyn när det gäller tidpunkten för ikraftträdandet av de föreslagna ändringarna i de allmänna råden.

Eventuella informationsinsatser bedöms kunna hanteras inom ramen för ordinarie verksamhet.

Kontaktperson

För mer information går det bra att kontakta Carl Johan Fahlander på telefon 010-112 83 15 eller via e-post: carljohan.fahlander@forsakringskassan.se.

Wahlberg Britt-Marie (3030)

Från: Fahlander Carl Johan (3040)
Skickat: den 31 maj 2018 14:46
Till: Wahlberg Britt-Marie (3030)
Ämne: VB: Gemensam beredning; ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (sista svarsdag 21/5 2018)

Hej Brittan!

Kan du lägga in nedan i dnr 3743-2017 och 35565-2017 med namnet "Återkopplingskorrespondens med BF"?

Tack på förhand!

Bästa hälsningar,

Calle

Från: Samuelsson Rebecka (8003)
Skickat: den 30 maj 2018 10:43
Till: Fahlander Carl Johan (3040) <carljohan.fahlander@forsakringskassan.se>
Kopia: Borgstedt Gun (3040) <gun.borgstedt@forsakringskassan.se>
Ämne: SV: Gemensam beredning; ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (sista svarsdag 21/5 2018)

Hej,
Tack för din återkoppling! Vi är helt ok med den återkoppling vi fått.

Med vänlig hälsning

Försäkringskassan
Rebecka Samuelsson

Verksamhetsutvecklare
Avdelningen för barn och familj
Område Utveckling och stöd
Kundcenter: 0771- 524 524
rebecka.samuelsson@forsakringskassan.se
Telefon: 010-116 26 12, Växel: 08-786 90 00
Fax: 010-116 90 76
Besöksadress: LM Ericssons väg 30
Postadress: 126 26 Hägersten
www.forsakringskassan.se

 Tänk på miljön innan du skriver ut detta e-brev

Från: Fahlander Carl Johan (3040)
Skickat: den 23 maj 2018 16:09
Till: Samuelsson Rebecka (8003) <rebecka.samuelsson@forsakringskassan.se>
Kopia: Borgstedt Gun (3040) <gun.borgstedt@forsakringskassan.se>
Ämne: SV: Gemensam beredning; ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (sista svarsdag 21/5 2018)

Hej Rebecka!

Tack igen för era värdefulla synpunkter!

När det gäller synpunkten som gäller RAR 2002:2 så är planen att dessa andra styrande dokument uppdateras samtidigt som den aktuella RAR:en upphöra att gälla. Det handlar närmare bestämt om ett annat rättsligt

ställningstagande, som kommer på beredning inom några dagar, och det rättsliga ställningstagandet som bereddes samtidigt med RAR:en.

När det sedan gäller synpunkten på det rättsliga ställningstagandet så är det dessvärre inte möjligt att tillgodose den. För det första är det viktigt att komma ihåg att begreppet egen företagare i SGI-sammanhang egentligen inte omfattar AB-delägare. Och för det andra så är det rättsliga ställningstagandet könsneutralt utformat. För det tredje är inte möjligt att rättsligt försvara en SGI-höjning för AB-delägare, vilket beskrivs i s. 2-3 av RS:et. Och vi har dessutom tidigare under detta arbete på olika sätt försökt att lösa problematiken genom att förtydliga den aktuella RAR:en, men det har inte heller varit rättsligt försvarbart. Vidare kommer 36 månaders uppbyggnadsskede, även för AB-delägare, förmodligen att finnas i lagstiftningen från och med augusti i år, detta kan göra den aktuella problematiken mindre framträdande.

Kan BF gå med på att synpunkten på det rättsliga ställningstagandet inte tillgodoses? Om inte skulle jag behöva återkoppling senast under innevarande vecka för eventuell lyftning till närmast berörda chefer.

Ha en trevlig kväll!

Med vänlig hälsning,

Försäkringskassan
Carl Johan Fahlander
Rättslig expert
Rättsavdelningen, VO Socialförsäkringsjuridik
carljohan.fahlander@forsakringskassan.se
Tfn: 010-112 83 15, 08-786 90 00 (vxl)
Postadress: c/o Processjuridiska enheten Sundsvall, 851 93 Sundsvall
www.forsakringskassan.se

Tänk på miljön innan du skriver ut detta e-brev.

Från: Samuelsson Rebecka (8003)

Skickat: den 21 maj 2018 16:10

Till: Fahlander Carl Johan (3040) <carljohan.fahlander@forsakringskassan.se>

Ämne: SV: Gemensam beredning; ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (sista svarsdag 21/5 2018)

Hej,

Här kommer synpunkterna från avdelningen barn och familj.

Dokument: RAR 2002:2

25 kap. 2 § Allmänna råd är borttaget.

Inom handläggningen för tillämpning av 25 kap. 2 § är det av yttersta vikt att stödet finns tillgängligt för handläggarna inom avdelningen barn och familj. Det framgår av dokumentet att normeringen ska finnas i andra styrande dokument och vi ser att det är viktigt att dessa dokument uppdateras samtidigt som RAR 2002:2 tas i bruk.

Dokument: Rättsligt ställningstagande

"Vad innebär det rättsliga ställningstagandet?"

Se i första hand resonemangen i det bifogade rättsliga ställningstagandet.

Det rättsliga ställningstagandet innebär att två av de nuvarande allmänna råden till 25 kap. 2 § socialförsäkringsbalken (i Riksförsäkringsverkets allmänna råd [RAR 2002:2] om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid) i stället kommer att hanteras i det föreslagna rättsliga ställningstagandet. För försäkrade med inkomster från en pågående anställning ska SGI, under SGI-skyddad tid, även i fortsättningen kunna ändras enligt avtal mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare. Men Försäkringskassan bör inte längre ändra aktiebolagsdelägarers SGI, under SGI-skyddad tid, med hänsyn till tidigare inkomster."

Försäkringskassan har, precis som tidigare år, i uppdrag genom regleringsbrevet 2018 att "verka för ett jämställt användande av föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning. Vi ska även särskilt redovisa måluppfyllelsen till regeringen vilka insatser som vi genomfört för att uppmuntra föräldrar, som tar ut ett fåtal ersättningsdagar."

Försäkringskassan har identifierat egna företagare som en grupp som tar ut fåtal ersättningsdagar och har därför dem som särskild målgrupp att verka för gällande jämställt uttag. Vi på barn och familj ser därför att avstå från att höja/ändra aktiebolagsdelägars SGI under SGI-skyddad tid (t ex vid föräldraledighet) motverkar det Försäkringskassan fått i uppdrag från regeringen och skulle kunna innebära att denna målgrupp än mindre tar ut denna ersättning. Vi ser det därför av yttersta vikt att denna tillämpning kvarstår för att verka för ett jämställt uttag av ersättningsdagar.

Hör av dig om du har frågor.

Med vänlig hälsning

Försäkringskassan
Rebecka Samuelsson

Verksamhetsutvecklare
Avdelningen för barn och familj
Område Utveckling och stöd
Kundcenter: 0771- 524 524
rebecka.samuelsson@forsakringskassan.se
Telefon: 010-116 26 12, Växel: 08-786 90 00
Fax: 010-116 90 76
Besöksadress: LM Ericssons väg 30
Postadress: 126 26 Hägersten
www.forsakringskassan.se

 Tänk på miljön innan du skriver ut detta e-brev

Från: Fahlander Carl Johan (3040)

Skickat: den 3 maj 2018 14:36

Till: Eleblad Per (7101) <per.h.eleblad@forsakringskassan.se>; Brattlund Lars-Åke (2900) <lars-ake.brattlund@forsakringskassan.se>; Wallin Alexandra (8001) <alexandra.wallin@forsakringskassan.se>; Axelsson Marie (5001) <marie.axelsson@forsakringskassan.se>; Bremberg Gabriella (4610) <gabriella.bremberg@forsakringskassan.se>; Sandh Lena (4100) <lena.sandh@forsakringskassan.se>; Blomqvist Joakim (3030) <joakim.blomqvist@forsakringskassan.se>; Lind Gerda (3010) <gerda.lind@forsakringskassan.se>

Kopia: Rönström Emma (4100) <emma.ronstrom@forsakringskassan.se>; Nordqvist Eva (3010) <eva.nordqvist@forsakringskassan.se>; Borgstedt Gun (3040) <gun.borgstedt@forsakringskassan.se>; Gürbüz Serdar (3040) <serdar.gurbuz@forsakringskassan.se>; Irewo Erik (7121) <erik.irewo@forsakringskassan.se>; Nilsson Eva (7121) <eva.s.nilsson@forsakringskassan.se>; Jakobsen Kaja (7150) <kaja.jakobsen@forsakringskassan.se>

Ämne: Gemensam beredning; ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (sista svarsdag 21/5 2018)

Hej!

Nu bereder vi en ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (om bl.a. lönerrevision). Var vänlig läs bifogade missiv. Synpunkter önskas enligt instruktion i missiven **senast måndagen den 21 maj 2018**.

Med vänlig hälsning,

Försäkringskassan
Carl Johan Fahlander
Rättslig expert
Rättsavdelningen, VO Socialförsäkringsjuridik
carljohan.fahlander@forsakringskassan.se
Tfn: 010-112 83 15, 08-786 90 00 (vxl)
Postadress: c/o Processjuridiska enheten Sundsvall, 851 93 Sundsvall
www.forsakringskassan.se

Tänk på miljön innan du skriver ut detta e-brev.

Wahlberg Britt-Marie (3030)

Från: Fahlander Carl Johan (3040)
Skickat: den 25 maj 2018 14:33
Till: Wahlberg Britt-Marie (3030)
Ämne: VB: SV: Gemensam beredning; ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (sista svarsdag 21/5 2018)

Hej Brittan!

Kan du lägga in nedan i dnr 3743-2017 och 35565-2017 med namnet "Beredningssynp. från VS"?"

Tack på förhand!

Bästa hälsningar,

Calle

Från: Mattsson Martin (4100)
Skickat: den 4 maj 2018 10:37
Till: Fahlander Carl Johan (3040) <carljohan.fahlander@forsakringskassan.se>
Kopia: Sandh Lena (4100) <lena.sandh@forsakringskassan.se>; Wiklund Kerstin (4100) <kerstin.m.wiklund@forsakringskassan.se>; Jutell Magnus (4100) <magnus.jutell@forsakringskassan.se>
Ämne: VB: SV: Gemensam beredning; ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (sista svarsdag 21/5 2018)

Hej Carl Johan!

Avdelningen för verksamhetsstöd har inga synpunkter på beredningen.

Trevlig helg!

Martin

.....
Försäkringskassan
Martin Mattsson
Verksamhetsområdeschef
Avdelningen för verksamhetsstöd
martin.mattsson@fk.se
Tfn: 010-111 43 54, 070-325 05 19
Postadress: 831 84 Östersund
www.fk.se

Från: "Fahlander Carl Johan (3040)" <carljohan.fahlander@forsakringskassan.se>
Datum: 3 maj 2018 14:35:58 CEST
Till: "Eleblad Per (7101)" <per.h.eleblad@forsakringskassan.se>, Brattlund Lars-Åke (2900) <lars-ake.brattlund@forsakringskassan.se>, "Wallin Alexandra (8001)" <alexandra.wallin@forsakringskassan.se>, "Axelsson Marie (5001)" <marie.axelsson@forsakringskassan.se>, "Bremberg Gabriella (4610)" <gabriella.bremberg@forsakringskassan.se>, "Sandh Lena (4100)" <lena.sandh@forsakringskassan.se>, "Blomqvist Joakim (3030)" <joakim.blomqvist@forsakringskassan.se>, "Lind Gerda (3010)" <gerda.lind@forsakringskassan.se>
Kopia: Rönström Emma (4100) <emma.ronstrom@forsakringskassan.se>, "Nordqvist Eva (3010)" <eva.nordqvist@forsakringskassan.se>, "Borgstedt Gun

(3040)" <gun.borgstedt@forsakringskassan.se>, Gürbüz Serdar (3040)
<serdar.gurbuz@forsakringskassan.se>, "Irewo Erik (7121)"
<erik.irewo@forsakringskassan.se>, "Nilsson Eva (7121)"
<eva.s.nilsson@forsakringskassan.se>, "Jakobsen Kaja (7150)"
<kaja.jakobsen@forsakringskassan.se>

Ämne: Gemensam beredning; ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (sista svarsdag 21/5 2018)

Hej!

Nu bereder vi en ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (om bl.a. lönerrevision). Var vänlig läs bifogade missiv.

Synpunkter önskas enligt instruktion i missiven **senast måndagen den 21 maj 2018**.

Med vänlig hälsning,

Försäkringskassan

Carl Johan Fahlander

Rättslig expert

Rättsavdelningen, VO Socialförsäkringsjuridik

carljohan.fahlander@forsakringskassan.se

Tfn: 010-112 83 15, 08-786 90 00 (vxl)

Postadress: c/o Processjuridiska enheten Sundsvall, 851 93 Sundsvall

www.forsakringskassan.se

Tänk på miljön innan du skriver ut detta e-brev.

Wahlberg Britt-Marie (3030)

Från: Fahlander Carl Johan (3040)
Skickat: den 25 maj 2018 14:38
Till: Wahlberg Britt-Marie (3030)
Ämne: VB: Svar: Beredning RAR 2002:2

Hej Brittan!

Kan du lägga in nedan i dnr 3743-2017 och 35565-2017 med namnet "Beredningssynp. från SF"?"

Tack på förhand!

Bästa hälsningar,

Calle

Från: Kjellin Alexandra (2994)
Skickat: den 17 maj 2018 08:54
Till: Fahlander Carl Johan (3040) <carljohan.fahlander@forsakringskassan.se>
Ämne: Svar: Beredning RAR 2002:2

Hej Calle,

Hoppas allt är bra med dig! Förstår att ni har fullt upp precis som vi.
Jag har kollat igenom underlaget för RAR och det nya rättsliga ställningstagandet och har inga synpunkter.
Jag tycker det ser bra ut och är glad för förtydligandet som kommer med det rättsliga ställningstagandet. Behövs
verkligen och kommer göra nytta ute i verksamheten.

Har ni någon kommunikationsplan kring publicerandet av detta? Notis på Fia eller liknande?

Med vänlig hälsning
Alexandra

Försäkringskassan
Alexandra Kjellin
Verksamhetsutvecklare
Avdelningen för sjukförsäkring
Verksamhetsområde Utveckling och stöd
Område Process och metod
E-post: alexandra.kjellin@forsakringskassan.se
Telefon: 010-116 34 96 Mobil: 076-544 12 04
www.forsakringskassan.se

 Tänk på miljön innan du skriver ut detta e-brev

Wahlberg Britt-Marie (3030)

Från: Fahlander Carl Johan (3040)
Skickat: den 25 maj 2018 14:39
Till: Wahlberg Britt-Marie (3030)
Ämne: VB: Gemensam beredning; ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (sista svarsdag 21/5 2018)

Hej Brittan!

Kan du lägga in nedan i dnr 3743-2017 och 35565-2017 med namnet "Beredningssynp. från RAD"?

Tack på förhand!

Bästa hälsningar,

Calle

Från: Blomqvist Joakim (3030)
Skickat: den 17 maj 2018 10:38
Till: Fahlander Carl Johan (3040) <carljohan.fahlander@forsakringskassan.se>
Ämne: SV: Gemensam beredning; ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (sista svarsdag 21/5 2018)

Hej Carl Johan

VO Process- och socialförsäkringsjuridik har inte några synpunkter på förslag om ny RAR eller nytt FKRS.

/Joakim Blomqvist

Försäkringskassan
Joakim Blomqvist
tf Verksamhetsområdeschef
RA VO Process- och socialförsäkringsjuridik
e-post: joakim.blomqvist@forsakringskassan.se
telefon: 010-114 75 96
www.forsakringskassan.se

Från: Fahlander Carl Johan (3040)
Skickat: den 3 maj 2018 14:36
Till: Eleblad Per (7101) <per.h.eleblad@forsakringskassan.se>; Brattlund Lars-Åke (2900) <lars-ake.brattlund@forsakringskassan.se>; Wallin Alexandra (8001) <alexandra.wallin@forsakringskassan.se>; Axelsson Marie (5001) <marie.axelsson@forsakringskassan.se>; Bremberg Gabriella (4610) <gabriella.bremberg@forsakringskassan.se>; Sandh Lena (4100) <[lena.sandh@forsakringskassan.se](mailto:lana.sandh@forsakringskassan.se)>; Blomqvist Joakim (3030) <joakim.blomqvist@forsakringskassan.se>; Lind Gerda (3010) <gerda.lind@forsakringskassan.se>
Kopia: Rönström Emma (4100) <emma.ronstrom@forsakringskassan.se>; Nordqvist Eva (3010) <eva.nordqvist@forsakringskassan.se>; Borgstedt Gun (3040) <gun.borgstedt@forsakringskassan.se>; Gürbüz Serdar (3040) <serdar.gurbuz@forsakringskassan.se>; Irewo Erik (7121) <erik.irewo@forsakringskassan.se>; Nilsson Eva (7121) <eva.s.nilsson@forsakringskassan.se>; Jakobsen Kaja (7150) <kaja.jakobsen@forsakringskassan.se>
Ämne: Gemensam beredning; ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (sista svarsdag 21/5 2018)

Hej!

Nu bereder vi en ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (om bl.a. lönerevision). Var vänlig läs bifogade missiv. Synpunkter önskas enligt instruktion i missiven **senast måndagen den 21 maj 2018**.

Med vänlig hälsning,

Försäkringskassan
Carl Johan Fahlander
Rättslig expert
Rättsavdelningen, VO Socialförsäkringsjuridik
carljohan.fahlander@forsakringskassan.se
Tfn: 010-112 83 15, 08-786 90 00 (vxl)
Postadress: c/o Processjuridiska enheten Sundsvall, 851 93 Sundsvall
www.forsakringskassan.se

Tänk på miljön innan du skriver ut detta e-brev.

Wahlberg Britt-Marie (3030)

Från: Fahlander Carl Johan (3040)
Skickat: den 25 maj 2018 14:42
Till: Wahlberg Britt-Marie (3030)
Ämne: VB: Gemensam beredning; ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI

Hej Brittan!

Kan du lägga in nedan i dnr 3743-2017 och 35565-2017 med namnet "Beredningssynp. från GF"?

Tack på förhand!

Bästa hälsningar,

Calle

Från: Nilsson Lisa (7101)
Skickat: den 21 maj 2018 09:55
Till: Fahlander Carl Johan (3040) <carljohan.fahlander@forsakringskassan.se>
Kopia: Eleblad Per (7101) <per.h.eleblad@forsakringskassan.se>
Ämne: SV: Gemensam beredning; ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI

Hej Carl-Johan!

Avd GF har inga synpunkter ang rubricerad beredning.

/ Hälsningar Lisa

.....
Försäkringskassan
Lisa Nilsson
GF Ledningsstöd
Avdelningen för gemensamma försäkringsfrågor (GF)
lisa.nilsson@forsakringskassan.se
Tfn: 010-118 59 12, 070-300 29 60
Växel: 08-786 90 00
Postadress: Box 4130, 203 12 MALMÖ
www.fk.se

Från: Nilsson Lisa (7101)
Skickat: den 3 maj 2018 15:05
Till: Fernström Marie (7150) <marie.fernstrom@forsakringskassan.se>; Holm Marie (7140) <marie.holm@forsakringskassan.se>; Norberg Oskar (7140) <oskar.norberg@forsakringskassan.se>; Stjernberg Andreas (7120) <andreas.stjernberg@forsakringskassan.se>; Stridsberg Fredric (7130) <fredric.stridsberg@forsakringskassan.se>; Söderberg Carina (7110) <carina.b.soderberg@forsakringskassan.se>; Wall Erika (7130) <erika.wall@forsakringskassan.se>
Kopia: D GF Beredningar VO-chefer <dgfberedningarvochefer@forsakringskassan.se>
Ämne: Svar 180518 VB: Gemensam beredning; ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI

Hej!

Ev synpunkter skickas till mig senast den 18 maj (inkl nedan mail) - Tack på förhand!

/ Hälsningar Lisa

Från: Fahlander Carl Johan (3040)

Skickat: den 3 maj 2018 14:36

Till: Eleblad Per (7101) <per.h.eleblad@forsakringskassan.se>; Brattlund Lars-Åke (2900) <lars-ake.brattlund@forsakringskassan.se>; Wallin Alexandra (8001) <alexandra.wallin@forsakringskassan.se>; Axelsson Marie (5001) <marie.axelsson@forsakringskassan.se>; Bremberg Gabriella (4610) <gabriella.bremberg@forsakringskassan.se>; Sandh Lena (4100) <lena.sandh@forsakringskassan.se>; Blomqvist Joakim (3030) <joakim.blomqvist@forsakringskassan.se>; Lind Gerda (3010) <gerda.lind@forsakringskassan.se>

Kopia: Rönström Emma (4100) <emma.ronstrom@forsakringskassan.se>; Nordqvist Eva (3010) <eva.nordqvist@forsakringskassan.se>; Borgstedt Gun (3040) <gun.borgstedt@forsakringskassan.se>; Gürbüz Serdar (3040) <serdar.gurbuz@forsakringskassan.se>; Irewo Erik (7121) <erik.irewo@forsakringskassan.se>; Nilsson Eva (7121) <eva.s.nilsson@forsakringskassan.se>; Jakobsen Kaja (7150) <kaja.jakobsen@forsakringskassan.se>

Ämne: Gemensam beredning; ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (sista svarsdag 21/5 2018)

Hej!

Nu bereder vi en ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (om bl.a. lönerrevision). Var vänlig läs bifogade missiv. Synpunkter önskas enligt instruktion i missiven **senast måndagen den 21 maj 2018**.

Med vänlig hälsning,

Försäkringskassan
Carl Johan Fahlander

Rättslig expert

Rättsavdelningen, VO Socialförsäkringsjuridik

carljohan.fahlander@forsakringskassan.se

Tfn: 010-112 83 15, 08-786 90 00 (vxl)

Postadress: c/o Processjuridiska enheten Sundsvall, 851 93 Sundsvall

www.forsakringskassan.se

Tänk på miljön innan du skriver ut detta e-brev.

Wahlberg Britt-Marie (3030)

Från: Fahlander Carl Johan (3040)
Skickat: den 25 maj 2018 14:45
Till: Wahlberg Britt-Marie (3030)
Ämne: VB: Gemensam beredning; ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (sista svarsdag 21/5 2018)

Hej igen Brittan!

Kan du lägga in nedan i dnr 3743-2017 och 35565-2017 med namnet "Beredningssynp. från BF"?

Tack för all hjälp!

Trevlig helg!

Bästa hälsningar,

Calle

Från: Samuelsson Rebecka (8003)
Skickat: den 21 maj 2018 16:10
Till: Fahlander Carl Johan (3040) <carljohan.fahlander@forsakringskassan.se>
Ämne: SV: Gemensam beredning; ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (sista svarsdag 21/5 2018)

Hej,
Här kommer synpunkterna från avdelningen barn och familj.

Dokument: RAR 2002:2
25 kap. 2 § Allmänna råd är borttaget.
Inom handläggningen för tillämpning av 25 kap. 2 § är det av yttersta vikt att stödet finns tillgängligt för handläggarna inom avdelningen barn och familj. Det framgår av dokumentet att normeringen ska finnas i andra styrande dokument och vi ser att det är viktigt att dessa dokument uppdateras samtidigt som RAR 2002:2 tas i bruk.

Dokument: Rättsligt ställningstagande
"Vad innebär det rättsliga ställningstagandet?"
Se i första hand resonemangen i det bifogade rättsliga ställningstagandet.

Det rättsliga ställningstagandet innebär att två av de nuvarande allmänna råden till 25 kap. 2 § socialförsäkringsbalken (i Riksförsäkringsverkets allmänna råd [RAR 2002:2] om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid) i stället kommer att hanteras i det föreslagna rättsliga ställningstagandet. För försäkrade med inkomster från en pågående anställning ska SGI, under SGI-skyddad tid, även i fortsättningen kunna ändras enligt avtal mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare. Men Försäkringskassan bör inte längre ändra aktiebolagsdelägares SGI, under SGI-skyddad tid, med hänsyn till tidigare inkomster."

Försäkringskassan har, precis som tidigare år, i uppdrag genom regleringsbrevet 2018 att "verka för ett jämställt användande av föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning. Vi ska även särskilt redovisa måluppfyllelsen till regeringen vilka insatser som vi genomfört för att uppmuntra föräldrar, som tar ut ett fåtal ersättningsdagar."

Försäkringskassan har identifierat egna företagare som en grupp som tar ut fåtal ersättningsdagar och har därför dem som särskild målgrupp att verka för gällande jämställt uttag. Vi på barn och familj ser därför att avstå från att höja/ändra aktiebolagsdelägares SGI under SGI-skyddad tid (t ex vid föräldraledighet) motverkar det Försäkringskassan fått i uppdrag från regeringen och skulle kunna innebära att denna målgrupp än mindre tar ut

denna ersättning. Vi ser det därför av yttersta vikt att denna tillämpning kvarstår för att verka för ett jämställt uttag av ersättningsdagar.

Hör av dig om du har frågor.

Med vänlig hälsning

Försäkringskassan
Rebecka Samuelsson

Verksamhetsutvecklare
Avdelningen för barn och familj
Område Utveckling och stöd
Kundcenter: 0771- 524 524
rebecka.samuelsson@forsakringskassan.se
Telefon: 010-116 26 12, Växel: 08-786 90 00
Fax: 010-116 90 76
Besöksadress: LM Ericssons väg 30
Postadress: 126 26 Hägersten
www.forsakringskassan.se

 Tänk på miljön innan du skriver ut detta e-brev

Från: Fahlander Carl Johan (3040)

Skickat: den 3 maj 2018 14:36

Till: Eleblad Per (7101) <per.h.eleblad@forsakringskassan.se>; Brattlund Lars-Åke (2900) <lars-ake.brattlund@forsakringskassan.se>; Wallin Alexandra (8001) <alexandra.wallin@forsakringskassan.se>; Axelsson Marie (5001) <marie.axelsson@forsakringskassan.se>; Bremberg Gabriella (4610) <gabriella.bremberg@forsakringskassan.se>; Sandh Lena (4100) <[lena.sandh@forsakringskassan.se](mailto:lana.sandh@forsakringskassan.se)>; Blomqvist Joakim (3030) <joakim.blomqvist@forsakringskassan.se>; Lind Gerda (3010) <gerda.lind@forsakringskassan.se>

Kopia: Rönström Emma (4100) <emma.ronstrom@forsakringskassan.se>; Nordqvist Eva (3010) <eva.nordqvist@forsakringskassan.se>; Borgstedt Gun (3040) <gun.borgstedt@forsakringskassan.se>; Gürbüz Serdar (3040) <serdar.gurbuz@forsakringskassan.se>; Irewo Erik (7121) <erik.irewo@forsakringskassan.se>; Nilsson Eva (7121) <eva.s.nilsson@forsakringskassan.se>; Jakobsen Kaja (7150) <kaja.jakobsen@forsakringskassan.se>

Ämne: Gemensam beredning; ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (sista svarsdag 21/5 2018)

Hej!

Nu bereder vi en ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (om bl.a. lönerrevision). Var vänlig läs bifogade missiv. Synpunkter önskas enligt instruktion i missiven **senast måndagen den 21 maj 2018**.

Med vänlig hälsning,

Försäkringskassan
Carl Johan Fahlander
Rättslig expert
Rättsavdelningen, VO Socialförsäkringsjuridik
carljohan.fahlander@forsakringskassan.se
Tfn: 010-112 83 15, 08-786 90 00 (vxl)
Postadress: c/o Processjuridiska enheten Sundsvall, 851 93 Sundsvall
www.forsakringskassan.se

Tänk på miljön innan du skriver ut detta e-brev.

Wahlberg Britt-Marie (3030)

Från: Fahlander Carl Johan (3040)
Skickat: den 21 mars 2018 09:16
Till: Wahlberg Britt-Marie (3030)
Ämne: VB: Prop. 2017/18:168

Hej Brittan!

Kan du lägga in mejlkonversationen nedan i dnr 3743-2017 med namnet "Korrespondens med Socialdepartementet"?

Tack på förhand!

Bästa hälsningar,

Calle

Från: Fahlander Carl Johan (3040)
Skickat: den 21 mars 2018 09:13
Till: 'Eeva Seppälä' <eeva.seppala@regeringskansliet.se>
Ämne: SV: Prop. 2017/18:168

Ok, tack ändå!

Med vänlig hälsning,

Försäkringskassan
Carl Johan Fahlander
Rättslig expert
Rättsavdelningen, VO Socialförsäkringsjuridik
carljohan.fahlander@forsakringskassan.se
Tfn: 010-112 83 15, 08-786 90 00 (vxl)
Postadress: c/o Processjuridiska enheten Sundsvall, 851 93 Sundsvall
www.forsakringskassan.se

Tänk på miljön innan du skriver ut detta e-brev.

Från: Eeva Seppälä [<mailto:eeva.seppala@regeringskansliet.se>]
Skickat: den 21 mars 2018 09:08
Till: Fahlander Carl Johan (3040) <carljohan.fahlander@forsakringskassan.se>
Ämne: SV: Prop. 2017/18:168

Nej tyvärr, jag föreslår att du vänder dig till riksdagen med din fråga.

Med vänlig hälsning
Eeva Seppälä

Från: Fahlander Carl Johan (3040) [<mailto:carljohan.fahlander@forsakringskassan.se>]
Skickat: den 21 mars 2018 09:03
Till: Eeva Seppälä <eeva.seppala@regeringskansliet.se>
Ämne: Prop. 2017/18:168

Hej!

Jag håller på och arbetar om en RAR och tänkte därför höra om du känner till när Riksdagen förväntas behandla förslagen i propositionen 2017/18:168? Det gäller närmare bestämt förslagen i avsnitt 5.2 om uppbyggnadsskede m.m.

Tack på förhand!

Med vänlig hälsning,

Försäkringskassan

Carl Johan Fahlander

Rättslig expert

Rättsavdelningen, VO Socialförsäkringsjuridik

carljohan.fahlander@forsakringskassan.se

Tfn: 010-112 83 15, 08-786 90 00 (vxl)

Postadress: c/o Processjuridiska enheten Sundsvall, 851 93 Sundsvall

www.forsakringskassan.se

Tänk på miljön innan du skriver ut detta e-brev.

Wallblom Helen (3010)

Från: Fahlander Carl Johan (3040)
Skickat: den 3 maj 2018 15:06
Till: Wallblom Helen (3010)
Ämne: VB: Gemensam beredning; ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (sista svarsdag 21/5 2018)
Bifogade filer: Ny RAR 2002_2 (förslag) (till beredning m.m.).docx; Konsekvensutredning RAR (till beredning m.m.).doc; Gällande lydelse RAR 2002_2.pdf; FKRS om SGI (till beredning m.m.).docx; Beredningsmissiv RAR.doc; Beredningsmissiv FKRS.doc
Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Hej Helen!

Brittan har ju semester. Kan du lägga in nedan mejl med bilagor i både dnr 3743-2017 och 35565-17 med namnet "Beredningsmissiv med bilagor"?

Tack på förhand!

Bästa hälsningar,

Calle

Från: Fahlander Carl Johan (3040)
Skickat: den 3 maj 2018 14:36
Till: Eleblad Per (7101) <per.h.eleblad@forsakringskassan.se>; Brattlund Lars-Åke (2900) <lars-ake.brattlund@forsakringskassan.se>; Wallin Alexandra (8001) <alexandra.wallin@forsakringskassan.se>; Axelsson Marie (5001) <marie.axelsson@forsakringskassan.se>; Bremberg Gabriella (4610) <gabriella.bremberg@forsakringskassan.se>; Sandh Lena (4100) <lena.sandh@forsakringskassan.se>; Blomqvist Joakim (3030) <joakim.blomqvist@forsakringskassan.se>; Lind Gerda (3010) <gerda.lind@forsakringskassan.se>
Kopia: Rönström Emma (4100) <emma.ronstrom@forsakringskassan.se>; Nordqvist Eva (3010) <eva.nordqvist@forsakringskassan.se>; Borgstedt Gun (3040) <gun.borgstedt@forsakringskassan.se>; Gürbüz Serdar (3040) <serdar.gurbuz@forsakringskassan.se>; Irewo Erik (7121) <erik.irewo@forsakringskassan.se>; Nilsson Eva (7121) <eva.s.nilsson@forsakringskassan.se>; Jakobsen Kaja (7150) <kaja.jakobsen@forsakringskassan.se>
Ämne: Gemensam beredning; ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (sista svarsdag 21/5 2018)

Hej!

Nu bereder vi en ny SGI-RAR (2002:2) och ett nytt FKRS om SGI (om bl.a. lönerrevision). Var vänlig läs bifogade missiv. Synpunkter önskas enligt instruktion i missiven **senast måndagen den 21 maj 2018**.

Med vänlig hälsning,

Försäkringskassan
Carl Johan Fahlander
Rättslig expert
Rättsavdelningen, VO Socialförsäkringsjuridik
carljohan.fahlander@forsakringskassan.se
Tfn: 010-112 83 15, 08-786 90 00 (vxl)
Postadress: c/o Processjuridiska enheten Sundsvall, 851 93 Sundsvall
www.forsakringskassan.se

Tänk på miljön innan du skriver ut detta e-brev.

Ändring av sjukpenninggrundande inkomst (SGI) under SGI-skyddad tid vid lönerrevision

Försäkringskassans ställningstagande

För försäkrade med en sjukpenninggrundande inkomst beräknad på inkomster från en pågående anställning ska Försäkringskassan ändra den sjukpenninggrundande inkomsten, under SGI-skyddad tid, enligt den lönerrevision som framgår av avtal mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare.

Bakgrund och överväganden

Inledning

SGI är den årliga inkomst i pengar som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få för eget arbete antingen

1. som arbetstagare i allmän eller i enskild tjänst (inkomst av anställning), eller
2. på annan grund (inkomst av annat förvärvsarbete). (25 kap. 2 § socialförsäkringsbalken, SFB)

Huvudreglerna för beräkning av SGI finns i 25 kap. SFB medan SGI-skydden framförallt regleras i 26 kap. SFB. Av 26 kap. 9 § SFB framgår att SGI inte kan bli lägre under SGI-skyddad tid.

Det har kommit fram ett behov av att se över de rättsliga förutsättningarna för att höja SGI – vilket i praktiken endast blir aktuellt under SGI-skyddad tid – för försäkrade med inkomst av anställning. Det saknas däremot klargörande uttalanden i förarbeten och vägledande avgöranden. För att rättstillämpningen inom Försäkringskassan ska bli likformig behövs det därför ett rättsligt ställningstagande som beskriver förutsättningarna för att höja SGI för försäkrade med inkomst av anställning.

Ändring av SGI med anledning av lönerrevision under SGI-skyddad tid

För försäkrade arbetstagare finns det inte någon särskild lagbestämmelse som reglerar ändring av SGI under SGI-skyddad tid. SGI kan under vissa förutsättningar anpassas efter löneutvecklingen, vilket har sin grund i inkomstbortfallsprincipen inom sjuk- och föräldraförsäkringen (jfr SOU 2003:50 s. 97). Detta har gällt sedan länge (SOU 2003:50 s. 201).

När det gäller försäkrade arbetstagare med inkomst från en pågående anställning ska SGI under SGI-skyddad tid ändras – dvs. höjas – för att motsvara den faktiska löneutveckling som framgår av undertecknat avtal mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare. Ändringen av SGI ska endast baseras på löneändringen i den lönerrevision som den anställde får ta del av. Andra typer av avtal mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare, t.ex. ett avtal om högre tjänstgöringsgrad som inte kunnat tillträdas, kan däremot inte ligga till grund för en ändrad SGI under SGI-skyddad tid. Försäkrade som inte kan styrka någon avtalad löneförhöjning kan inte få sin SGI anpassad (SOU 2003:50 s. 110).

Försäkrade arbetstagares SGI kan alltså anpassas till den inkomst som personen skulle ha fått om han eller hon inte hade varit t.ex. föräldraledig eller sjuk och därigenom skyddat sin SGI.

Det finns inte stöd för att ändra aktiebolagsdelägarers SGI under SGI-skyddad tid med hänsyn till tidigare inkomster

Aktiebolagsdelägarers SGI betraktas som inkomst av anställning om de arbetar och tar ut lön från bolaget (25 kap. 2 § SFB). För aktiebolagsdelägare finns det inte heller någon särskild lagbestämmelse som reglerar ändringen av SGI under SGI-skyddad tid.

Av förarbetena framgår att det inte är givet att SGI överhuvudtaget bör anpassas, för några kategorier av försäkrade, under SGI-skyddad tid (jfr SOU 2003:50 s. 104).

När SGI bestäms vid inledningen av ett sjukfall ska den baseras på den försäkrades aktuella inkomstförhållanden vid den tidpunkten. Men under en period med SGI-skydd, vid t.ex. sjukdom som helt sätter ned arbetsförmågan, har en aktiebolagsdelägare inte några aktuella inkomster som kan ligga till grund för en ändrad – dvs. höjd – SGI. Försäkringskassan anser dessutom inte att aktiebolagsdelägare, till skillnad från försäkrade arbetstagare med inkomster från en pågående anställning, har någon faktisk avtalad löneutveckling (jfr SOU 2003:50 s. 110).

När det gäller aktiebolagsdelägarers inkomster kan det vara svårt att bedöma vad delägarna skulle ha tjänat vid fortsatt arbete i bolaget. Det är också problematiskt att fastslå vilken löneutveckling som är aktuell för en aktiebolagsdelägare som har ett ensamt eller i vart fall avgörande inflytande över löneuttaget från bolaget (jfr SOU 2003:50 s. 102 och 206). När det gäller aktiebolagsdelägare finns det nämligen inte två fristående avtalsparter som avtalar om inkomsternas utveckling. En aktiebolagsdelägarers ökade löneuttag kan dessutom ha sin bakgrund i t.ex. skattemässiga överväganden och behöver därför inte alltid motsvara någon egentlig löneutveckling.

Försäkringskassan bör inte ändra aktiebolagsdelägarers SGI, under SGI-skyddad tid, med hänsyn till tidigare inkomster. Försäkringskassan anser att

det inte är lämpligt att använda uppgifter om tidigare års inkomster för att uppskatta hur inkomsterna skulle ha utvecklats om aktiebolagsdelägaren hade kunnat arbeta som vanligt i bolaget. Det finns nämligen inget tydligt lagstöd för att göra en sådan skälighetsbedömning. Att uppskatta inkomsternas utveckling kan dessutom leda till spekulation med försäkringen och det har även visat sig vara svårt att göra rättssäkra rimlighetsbedömningar av inkomsternas utveckling.

Bestämmelserna om omräkning av SGI för personer som helt eller delvis saknar anställning och för vissa egna företagare i 26 kap. 28–31 §§ SFB var inte avsedda att tillämpas för aktiebolagsdelägare (jfr SOU 2003:50 s. 109). Det finns därför inte heller stöd för att höja aktiebolagsdelägares SGI med stöd av dessa bestämmelser.

Aktuella bestämmelser, rättspraxis m.m.

26 kap. 4 och 9 §§ SFB.

Eva Nordqvist

Carl Johan Fahlander

Avdelningen för gemensamma försäkringsfrågor
Avdelningen för sjukförsäkring
Avdelningen för barn och familj
Avdelningen för funktionsnedsättning
Avdelningen för analys och prognos
Avdelningen för verksamhetsstöd, VO HR-stöd (Chefs- och medarbetarutveckling)
Rättsavdelningen, VO Process- och socialförsäkringsjuridik
Rättsavdelningen, VO Socialförsäkringsjuridik och gränsöverskridande frågor

Kopia: Allmänna ombudet för socialförsäkringen

Utöver sändlistan går kopia till personer som är involverade i det aktuella arbetet.

Begäran om synpunkter på förslag till ny lydelse av Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) håller på att arbetas om och era synpunkter behövs.

Vi behöver era synpunkter så snart som möjligt, **senast den 21 maj 2018**.

Svara även om ni inte har några synpunkter. Synpunkterna skickas samlat per avdelning med e-post till Carl Johan Fahlander.

Vad har arbetats om i de allmänna råden?

Se i första hand den bifogade konsekvensutredningen.

Ändringsförslagen i sak innebär främst att de allmänna råden till 25 kap. 2 § socialförsäkringsbalken (SFB) tas bort för att i stället normeras i andra styrande dokument och att ett allmänt råd till 26 kap. 6 § SFB tas bort. Samtidigt föreslås en del redaktionella ändringar i form av dels förtydliganden av några allmänna råd, dels med anledning av nya begrepp i skattelagstiftningen.

Bakgrund m.m.

Arbetet genomförs i en arbetsgrupp med deltagare från Rättsavdelningen och Avdelningen för gemensamma försäkringsfrågor (GFS).

Denna beredning har samband med beredningen förslag till nytt rättsligt ställningstagande ”*Ändring av sjukpenninggrundande inkomst (SGI) under SGI-skyddad tid vid lönerevision*” (dnr 35565-2017).

Beredningen har samtidigt skickats på remiss till Företagarna och Svenskt Näringsliv.

Bilagor

Förslag till ny lydelse av Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2), aktuell lydelse av de allmänna råden och en konsekvensutredning bifogas.

Avdelningen för gemensamma försäkringsfrågor
Avdelningen för sjukförsäkring
Avdelningen för barn och familj
Avdelningen för funktionsnedsättning
Avdelningen för analys och prognos
Avdelningen för verksamhetsstöd, VO HR-stöd (Chefs- och medarbetarutveckling)
Rättsavdelningen, VO Process- och socialförsäkringsjuridik
Rättsavdelningen, VO Socialförsäkringsjuridik och gränsöverskridande frågor

Kopia: Allmänna ombudet för socialförsäkringen

Utöver sändlistan går kopia till personer som är involverade i det aktuella arbetet.

Begäran om synpunkter på förslag till nytt rättsligt ställningstagande: "Ändring av sjukpenninggrundande inkomst (SGI) under SGI-skyddad tid vid lönerevision"

Ett nytt rättsligt ställningstagande om SGI tas fram och era synpunkter behövs.

Vi behöver era synpunkter så snart som möjligt, **senast den 21 maj 2018**.

Svara även om ni inte har några synpunkter. Synpunkterna skickas samlat per avdelning med e-post till Carl Johan Fahlander.

Vad innebär det rättsliga ställningstagandet?

Se i första hand resonemangen i det bifogade rättsliga ställningstagandet.

Det rättsliga ställningstagandet innebär att två av de nuvarande allmänna råden till 25 kap. 2 § socialförsäkringsbalken (i Riksförsäkringsverkets allmänna råd [RAR 2002:2] om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid) i stället kommer att hanteras i det föreslagna rättsliga ställningstagandet. För försäkrade med inkomster från en pågående anställning ska SGI, under SGI-skyddad tid, även i fortsättningen kunna ändras enligt avtal mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare. Men Försäkringskassan bör inte längre ändra aktiebolagsdeläggares SGI, under SGI-skyddad tid, med hänsyn till tidigare inkomster.

Bakgrund m.m.

Arbetet genomförs i en arbetsgrupp med deltagare från Rättsavdelningen och Avdelningen för gemensamma försäkringsfrågor (GFS).

Denna beredning har samband med beredningen av förslagen till ny lydelse av Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) (dnr 3743-2017).

Beredningen har samtidigt skickats på remiss till Företagarna och Svenskt Näringsliv.

Carl Johan Fahlander

Ändringar i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

Sammanfattning

Försäkringskassan avser att ändra i de allmänna råden (RAR 2002:2) från och med den 1 juli 2018. Ändringarna i sak är mindre omfattande och innebär främst att:

- de allmänna råden till 25 kap. 2 § socialförsäkringsbalken (SFB) tas bort för att i stället normeras i andra styrande dokument
- ett allmänt råd till 26 kap. 6 § SFB tas bort

Samtidigt gör Försäkringskassan en del redaktionella ändringar, bl.a. i form av förtydliganden av de allmänna råden till 26 kap. 14 och 15 §§ SFB och med anledning av nya begrepp i skattelagstiftningen (bl.a. eftersom taxering inte längre används som begrepp m.m.).

Försäkringskassan gör också en redaktionell följdändring i det allmänna rådet till 110 kap. 13 § första stycket SFB med anledning av att det s.k. SGI-taket i 25 kap. 5 § SFB höjs till åtta prisbasbelopp från och med den 1 juli 2018. Ytterligare en redaktionell följdändring är att två av rekommendationerna till 5 § Riksförsäkringsverkets föreskrift (1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst tas bort. Anledningen är att bestämmelsen i andra stycket första strecksatsen i Riksförsäkringsverkets föreskrifter (1998:12) har upphört.

Problembeskrivningar med föreslagna lösningar

De allmänna råden till 25 kap. 2 § SFB tas bort

De allmänna råden till 25 kap. 2 § SFB ska tas bort för att i stället hanteras normeringsmässigt i andra styrande dokument.

När det gäller två av rekommendationerna i de nuvarande allmänna råden till 25 kap. 2 § SFB, som avser aktiebolagsdelägars respektive andra anställdas SGI, har Försäkringskassan konstaterat att huvudreglerna för beräkning av SGI finns i 25 kap. SFB medan SGI-skydden regleras i 26 kap. SFB. Försäkringskassan anser att de två rekommendationerna som – i praktiken – rör ändring av SGI under

SGI-skyddad tid, inte rör huvudregeln i 25 kap. 2 § SFB. Det är också så dessa rekommendationer används i dagsläget.

Anpassning av allmänna råd på grund av nya begrepp i skattelagstiftningen

Taxeringar, taxeringsår och taxerade löneuttag är begrepp som inte längre ska användas för inkomster och inkomstår som har inträtt efter att skatteförfarandelagen (2011:1244) trädde ikraft den 1 januari 2012.

Taxeringsår var året efter inkomståret. Nu används i stället begreppet beskattningsår, vilket är detsamma som inkomståret.

Numera använder Skatteverket begreppet fastställd förvärvsinkomst, vilket är inkomsten före grundavdrag och beskattningsbar förvärvsinkomst, vilket i sin tur är inkomsten efter grundavdrag. Det är beskattningsbar förvärvsinkomst som Skatteverket använder som underlag för skatteberäkningen. Fastställd förvärvsinkomst ersätter uttrycket taxerad inkomst.

Ett allmänt råd till 26 kap. 6 § tas bort

26 kap. 6 § SFB består av två stycken. Första stycket reglerar att en ändring av SGI ska gälla från och med den dag då anledningen till ändringen uppkom. Andra stycket reglerar när en ändring av SGI tidigast kan ligga till grund för ersättning.

Det finns tre rekommendationer i de allmänna råden till 26 kap. 6 § SFB. Två av rekommendationerna handlar om vilken dag som bör vara den dag då anledningen till ändringen uppkom, och är allmänna råd till *första stycket* i 26 kap 6 § SFB.

Det tredje allmänna rådet – dvs. rekommendationen i andra stycket – definierar att löpande ersättningsperioder med olika slags ersättningar bör ses som olika ersättningsperioder om anledningen till att ersättningen betalas ut är olika. Detta allmänna råd är ett råd till *andra stycket* i 26 kap. 6 § SFB. Med anledning av att Försäkringskassan har tagit fram ett rättsligt ställningstagande (2016:04) som bl.a. definierar vad som är en ersättningsperiod vid tillämpning av *andra stycket* i 26 kap. 6 § SFB, finns det inte någon anledning att ha kvar denna rekommendation. Ändringen i denna del är således en följdändring.

Förtydligande av det allmänna rådet till 26 kap. 14 § SFB

I 26 kap. 14 § SFB regleras att SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade är gravid och avbryter eller inskränker sitt förvärvsarbete tidigast sex månader före beräknad förlossning. Som lagtexten är utformad har anledningen till avbrottet ingens betydelse under förutsättningen att kvinnan är gravid.

En arbetslös och arbetssökande gravid kvinna bör ha samma rätt till SGI-skydd som en förvärvsarbetande kvinna. Som det nuvarande allmänna rådet är utformat gäller skyddet en gravid försäkrad som *på grund av* graviditeten avbryter eller

inskränker sitt arbetssökande. Det allmänna rådet bör förtydligas på så sätt att avbrottet *inte behöver bero på graviditeten*. Den föreslagna redaktionella ändringen gör att det allmänna rådet knyts tydligare till lagtexten.

Förtydligande av det allmänna rådet till 26 kap. 15 § SFB

I 26 kap. 15 § SFB regleras SGI-skydd för vård av barn som inte har fyllt ett år. Skyddet gäller alltså till och med dagen före ettårsdagen.

Enligt det allmänna rådet fortsätter SGI-skyddet, under vissa förutsättningar att gälla även *efter barnets ettårsdag*. Det behöver förtydligas att skyddet fortsätter att gälla *från och med barnets ettårsdag*.

Alternativa lösningar

Det bedöms inte finnas några alternativa lösningar för det som eftersträvas genom förslagen.

Om ändringarna inte genomförs kan det leda till svårigheter i tillämpningen, bl.a. i form av allmänna råd som inte uppdaterade i förhållande till övriga relevanta författningar och sämre rättssäkerhet för försäkrade på grund av att det är otydligt vad som gäller beträffande vissa frågor.

Vilka berörs av förslaget?

Ändringarna berör framför allt de försäkrade och Försäkringskassan, främst myndighetens handläggare.

Ändringarna bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Konsekvenser av ändringarna i RAR 2002:2

Ändringarna gör framför allt att det, i olika avseenden, blir tydligare vad som gäller.

Eftersom ändringarna till största del är redaktionella bedöms ändringarna inte få några kostnadsmässiga konsekvenser vare sig för de försäkrade eller för det offentliga.

Förslagen bedöms inte påverka försäkringskostnaderna i någon mätbar omfattning.

Ändringarna i förhållande till EU-rätten

De aktuella ändringarna bedöms inte strida mot EU-rätten.

Ikraftträdande och eventuella behov av informationsinsatser

Det bedöms inte finnas något behov av särskild hänsyn när det gäller tidpunkten för ikraftträdandet av de föreslagna ändringarna i de allmänna råden.

Eventuella informationsinsatser bedöms kunna hanteras inom ramen för ordinarie verksamhet.

Kontaktperson

För mer information går det bra att kontakta Carl Johan Fahlander på telefon 010-112 83 15 eller via e-post: carljohan.fahlander@forsakringskassan.se.

Försäkringskassans allmänna råd

ISSN 1652-8743

Försäkringskassans allmänna råd om ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid;

FKAR 2017:NN

beslutade den .

Försäkringskassan beslutar i fråga om Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

dels att de allmänna råden till 25 kap. 2 § socialförsäkringsbalken ska upphöra att gälla,

dels att beskrivningen av innehållet i 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse,

dels att de allmänna råden till 26 kap. 6 §, 26 kap. 14 §, 26 kap. 15 § och 110 kap. 13 § första stycket socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse,

dels att beskrivningen av innehållet i 5 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst och de allmänna råden till bestämmelsen ska ha följande lydelse.

Till socialförsäkringsbalken

25 kap. 9 §

Innehållet i bestämmelsen

För en försäkrad som har inkomst av annat förvärvsarbete och som bedriver näringsverksamhet ska, under en tid om 24 månader räknat från den månad då den försäkrade har gjort eller borde ha gjort anmälan för registrering enligt 7 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244), den sjukpenninggrundande inkomsten från näringsverksamheten beräknas till vad som minst motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. I det fall den försäkrade inte har skyldighet att anmäla sig för registrering, ska tiden om 24 månader räknas som om sådan skyldighet hade gällt för honom eller henne.

Allmänna råd

Vid bedömning av om den inkomst som en försäkrad uppger till Försäkringskassan ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns lönestatistik avseende total genomsnittslön inom privat sektor, för ett yrke med liknande arbetsuppgifter som de den försäkrade uppgett.

26 kap. 6 §¹

Innehållet i bestämmelsen

En ändring av den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten ska gälla från och med den dag då anledningen till ändringen uppkom.

Den ändrade sjukpenninggrundande inkomsten får dock läggas till grund för ersättning tidigast från och med den första dagen i den ersättningsperiod som infaller i anslutning till att Försäkringskassan har fått kännedom om inkomständringen.

Allmänna råd

För en person med inkomst av anställning bör dagen för anledning till ändring på grund av löneändring vara den dag då löneavtalet undertecknats. Om den nya lönen har utbetalats utan att ett löneavtal undertecknats bör anledningen till ändringen anses ha uppkommit den första dagen i den månad då en sådan utbetalning gjorts.

Om den årliga inkomst som den försäkrade kan antas komma att få tills vidare har ändrats på grund av att Skatteverket vid inkomstbeskattning beslutat om nytt skatterättsligt överskott, bör Skatteverkets beslutdag vara den dag anledningen till ändringen uppkommit.

26 kap. 14 §

Innehållet i bestämmelsen

SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade är gravid och avbryter eller inskränker sitt förvärvsarbete tidigast sex månader före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten för födelsen.

Allmänna råd

Att avbryta eller inskränka arbetssökande enligt 26 kap. 14 § socialförsäkringsbalken bör jämföras med att avbryta eller inskränka förvärvsarbete. Detta bör endast gälla den som omfattas av SGI-skydd enligt 3 § förordningen (2000:1418) om tillämpningen av vissa skyddsbestämmelser för sjukpenninggrundande inkomst.

26 kap. 15 §

Innehållet i bestämmelsen

SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade helt eller delvis avstår från förvärvsarbete för vård av barn, om den försäkrade är förälder till barnet eller likställs med förälder enligt 1 § föräldraledighetslagen (1995:584) och barnet inte fyllt ett år.

Det som föreskrivs i första stycket gäller även vid adoption av barn som inte fyllt tio år eller vid mottagande av sådant barn i avsikt att adoptera det, om mindre än ett år förflutit sedan den försäkrade fick barnet i sin vård.

¹ Ändringen innebär bl.a. att rekommendationen i andra stycket upphävs.

Allmänna råd

Enligt rättspraxis fortsätter SGI-skyddet att gälla även från och med barnets ettårsdag om den försäkrade i oavbruten följd är helt eller delvis ledig från förvärvsarbete och under den tiden får föräldrapenning.

För att kunna anses vara ledig i oavbruten följd från förvärvsarbete för vård av barn som fyllt ett år bör en försäkrad som är

1. helt ledig från förvärvsarbete ta ut totalt minst fem föräldrapenningdagar per kalendervecka
2. delvis ledig från förvärvsarbete ta ut ett proportionellt färre antal föräldrapenningdagar än den som är helt ledig från förvärvsarbete enligt 1.

Bedömningen av om uttaget enligt andra stycket 2 motsvarar minskningen i arbetstid bör göras i förhållande till den arbetstid som ligger till grund för den sjukpenninggrundande inkomst som gällde före arbetstidsminskningen. Bedömningen av om uttaget enligt andra stycket 1 och 2 motsvarar minskningen i arbetstid bör göras antingen dag för dag eller över en period av en kalendervecka. När arbetstiden per kalendervecka varierar bör bedömningen i stället göras utifrån den längre schemalagda arbetstidscykel som den försäkrade har vid uttagstillfället.

Uttag av föräldrapenning enligt andra stycket kan göras på sjukpenning-, grund- eller lägstanivå.

110 kap. 13 § första stycket*Innehållet i bestämmelsen*

Försäkringskassan ska se till att ärendena blir utredda i den omfattning som deras beskaffenhet kräver.

Allmänna råd

Försäkringskassan bör inte utreda storleken på den sjukpenninggrundande inkomsten när den försäkrade i samband med anmälan av ett ersättningsärende meddelar

1. att inkomsten eller andra omständigheter av betydelse inte har förändrats, eller
2. att inkomsten har förändrats, men både den tidigare registrerade inkomsten och den nya inkomsten är högre än åtta prisbasbelopp, eller högre än tio prisbasbelopp när det gäller beräkning av föräldrapenning.

Första stycket 2 gäller inte när den försäkrade har både inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete och fördelningen mellan dessa inkomstslag kan ha förändrats av betydelse för den sjukpenninggrundande inkomsten.

Försäkringskassan bör inte heller utreda storleken på den sjukpenninggrundande inkomsten om en meddelad höjning av en inkomst från anställning anses rimlig. En höjning bör anses som rimlig om

- den inte överstiger tre och en halv procent per år jämfört med senast fastställd sjukpenninggrundande inkomst och
- det vid tidpunkten för ändringen av den sjukpenninggrundande inkomsten har förflutit minst ett år sedan den senast ändrades.

Försäkringskassan bör vidare inte utreda storleken på den sjukpenninggrundande inkomsten om en höjning av en inkomst från anställning överstiger tre och en halv procent per år om höjningen med hänsyn till andra omständigheter är rimlig.

Storleken på den sjukpenninggrundande inkomsten bör, oavsett inkomstslag, alltid utredas om det finns anledning att anta att de meddelade uppgifterna är felaktiga. Utredning bör också ske om det i ärendet finns något annat som tyder på att omständigheter av betydelse för den sjukpenninggrundande inkomsten har förändrats. En sådan omständighet kan exempelvis vara att arbetstiden har minskat i omfattning.

Till Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst

5 §²

Innehållet i bestämmelsen

Har en försäkrad med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning under en följd av år i inkomstdeklaration redovisat lägre inkomst av näringsverksamhet än vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, ska Försäkringskassan beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten av detta arbete med ledning av de tre senaste årens inkomstbeskattningar.

Försäkringskassan får beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten till ett högre belopp än vad som framgår av den försäkrades inkomst av näringsverksamhet om det finns särskilda skäl som att näringsverksamheten har stark skuldbelastning, ändrade förvärvsförhållanden eller tillfälliga förluster.

Allmänna råd

Vid bedömning av vad som ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns lönestatistik avseende total genomsnittslön inom privat sektor för ett yrke med liknande arbetsuppgifter som de den försäkrade utför.

Vid jämförelse av fastställda förvärvsinkomster (vid Skatteverkets inkomstbeskattning) mellan år bör en omräkning av tidigare års fastställda förvärvsinkomster göras med hjälp av innevarande års förhöjda prisbasbelopp.

Om de tre senaste årens fastställda förvärvsinkomster visar en uppåtgående eller nedåtgående trend bör detta beaktas vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst. Om det går att göra en rimlig bedömning av årets beräknade

² Ändringen innebär bl.a. att rekommendationerna i sjunde och åttonde stycket upphävs.

inkomst av näringsverksamhet bör beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten göras med utgångspunkt från innevarande verksamhetsår.

FKAR
2017-11-11

En uppåtgående trend bör antas fortsätta om det inte med säkerhet kan konstateras att inkomstnivån kommer att sjunka i fortsättningen. Om en nedåtgående trend kan antas bli bruten under året bör detta beaktas vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten.

Om de tre senaste årens fastställda förvärvsinkomster inte uppvisar någon trend bör som huvudprincip genomsnittet av dessa inkomster användas för att fastställa den sjukpenninggrundande inkomsten.

Vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten enligt ovan ska hänsyn inte tas till skatterättsliga dispositioner inom ramen för periodiserings- och expansionsfondssystemen. Det följer av rättspraxis.

Stark skuldbelastning bör anses föreligga när de långfristiga skulderna uppgår till 55 procent av tillgångarna.

I bedömningen av på vilket sätt stark skuldbelastning ska påverka inkomsten av näringsverksamheten bör den referensränta som gäller vid årets ingång användas. Vid bedömning av om inkomsten av näringsverksamheten under en följd av år understigit jämförelseinkomsten, och vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten, bör bortses från inkomstår som inneburit en tillfällig förlust.

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 juli 2018.

FÖRSÄKRINGSKASSAN

EVA NORDQVIST

Carl Johan Fahlander

Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

Till socialförsäkringsbalken

25 kap. 2 §

Innehållet i bestämmelsen

Sjukpenninggrundande inkomst är den årliga inkomst i pengar som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få för eget arbete antingen

1. som arbetstagare i allmän eller enskild tjänst (inkomst av anställning),
eller
2. på annan grund (inkomst av annat förvärvsarbete)

Allmänna råd

Om det på grund av att inkomsterna från anställningen är oregelbundna blir svårt att bedöma vilken inkomst en försäkrad kan antas komma att få, bör den sjukpenninggrundande inkomsten beräknas med ledning av ett genomsnitt av tidigare inkomster från anställningen. Hur lång period som kan beaktas vid sådan beräkning bör bedömas med ledning av omständigheterna i det enskilda ärendet.

För personer med sjukpenninggrundande inkomst beräknad på inkomster från en pågående anställning bör den sjukpenninggrundande inkomsten beräknas efter den försäkrades faktiska löneförändring som framgår av avtal mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare.

För en aktiebolagsdelägare kan sjukpenninggrundande inkomst beräknas efter löneförändring genom en skälighetsbedömning med ledning av de tre senaste årens taxerade löneuttag. En genomsnittsberäkning kan tillämpas om löneuttaget varierat. Om inkomsterna gradvis stigit kan en trendberäkning vara mer lämplig. (FKAR 2005:1)

25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken

Innehållet i bestämmelsen

För en försäkrad som har inkomst av annat förvärvsarbete och som bedriver näringsverksamhet ska, under en tid om 24 månader räknat från den månad då den försäkrade har gjort eller borde ha gjort anmälan för registrering enligt 3 kap. 2 § skattebetalningslagen (1997:483), den sjukpenninggrundande inkomsten från näringsverksamheten beräknas till vad som minst motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. I de fall den försäkrade inte har skyldighet att anmäla sig för registrering, ska tiden om 24 månader räknas som om sådan skyldighet hade gällt för honom eller henne.

Allmänna råd

Vid bedömning av om den inkomst som en försäkrad uppger till Försäkringskassan ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns löne-

statistik avseende total genomsnittslön inom privat sektor, för ett yrke med liknande arbetsuppgifter som de den försäkrade uppgett. (FKAR 2012:1)

25 kap. 25 och 26 §§

Innehållet i bestämmelserna

Årsarbetstid ska beräknas för en försäkrad som har en sjukpenninggrundande inkomst som helt eller delvis avser anställning. Årsarbetstiden beräknas när den enligt särskilda bestämmelser har betydelse för beräkningen av en förmån. (FKAR 2010:12)

Årsarbetstiden är det antal timmar eller dagar per år som en försäkrad tills vidare kan antas komma att ha som ordinarie arbetstid eller motsvarande normal arbetstid i sitt förvärvsarbete. (FKAR 2010:12)

Allmänna råd

I de fall det finns avtal om att ett arbete beräknas ta en viss tid i anspråk, men den försäkrade får utföra arbetet på kortare tid, bör den avtalade arbetstiden användas vid beräkning av årsarbetstiden.

I årsarbetstiden för idrottsutövare eller liknande yrkesgrupper bör ingå

1. träningstid,
2. matchtid eller tävlingstid, och
3. annan tid där den försäkrade får full ekonomisk kompensation. (FKAR 2005:1)

26 kap. 6 §

Innehållet i bestämmelsen

En ändring av den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten ska gälla från och med den dag då anledningen till ändringen uppkom. (FKAR 2010:12)

Den ändrade sjukpenninggrundande inkomsten får dock läggas till grund för ersättning tidigast från och med den första dagen i den ersättningsperiod som infaller i anslutning till att Försäkringskassan har fått kännedom om inkomständringen. (FKAR 2010:12)

Allmänna råd

För en person med inkomst av anställning bör dagen för anledning till ändring på grund av löneändring vara den dag då löneavtalet undertecknats. Om den nya lönen har utbetalats utan att ett löneavtal undertecknats bör anledningen till ändringen anses ha uppkommit den första dagen i den månad då en sådan utbetalning gjorts.

Löpande ersättningsperioder med olika slags ersättningar bör ses som olika ersättningsperioder om anledningen till att ersättningarna utbetalas är olika.

Om den årliga inkomst som den försäkrade kan antas komma att få tills vidare har ändrats på grund av att Skatteverket vid taxering beslutat om ny skatterättslig nettointäkt, bör Skatteverkets beslutsdag vara den dag anled-

ningen till ändringen uppkommit. (FKAR 2005:1)

26 kap. 14 §

Innehållet i bestämmelsen

SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade är gravid och avbryter eller inskränker sitt förvärvsarbete tidigast sex månader före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten för födelsen. (FKAR 2010:12)

Allmänna råd

Att avbryta eller inskränka arbetssökande på grund av graviditet enligt 26 kap. 14 § socialförsäkringsbalken bör jämföras med att avbryta eller inskränka förvärvsarbete. Detta bör endast gälla den som omfattas av SGI-skydd enligt 3 § förordningen (2000:1418) om tillämpningen av vissa skyddsbestämmelser för sjukpenninggrundande inkomst. (FKAR 2010:12)

26 kap. 15 §

Innehållet i bestämmelsen

SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade helt eller delvis avstår från förvärvsarbete för vård av barn, om den försäkrade är förälder till barnet eller likställs med förälder enligt 1 § föräldraledighetslagen (1995:584) och barnet inte fyllt ett år. (FKAR 2010:12)

Det som föreskrivs i första stycket gäller även vid adoption av barn som inte fyllt tio år eller vid mottagande av sådant barn i avsikt att adoptera det, om mindre än ett år förflutit sedan den försäkrade fick barnet i sin vård. (FKAR 2010:12)

Allmänna råd

Enligt rättspraxis fortsätter SGI-skyddet att gälla även efter barnets ettårsdag om den försäkrade i oavbruten följd är helt eller delvis ledig från förvärvsarbete och under den tiden får föräldrapenning.

För att kunna anses vara ledig i oavbruten följd från förvärvsarbete för vård av barn som fyllt ett år bör en försäkrad som är

1. helt ledig från förvärvsarbete ta ut totalt minst fem föräldrapenningdagar per kalendervecka
2. delvis ledig från förvärvsarbete ta ut ett proportionellt färre antal föräldrapenningdagar än den som är helt ledig från förvärvsarbete enligt 1.

Bedömningen av om uttaget enligt andra stycket 2 motsvarar minskningen i arbetstid bör göras i förhållande till den arbetstid som ligger till grund för den sjukpenninggrundande inkomst som gällde före arbetstidsminskningen. Bedömningen av om uttaget enligt andra stycket 1 och 2 motsvarar minskningen i arbetstid bör göras antingen dag för dag eller över en period av en kalendervecka. När arbetstiden per kalendervecka varierar bör bedömningen i stället göras utifrån den längre schemalagda arbetstidscykel som den försäkrade har vid uttagstillfället.

Uttag av föräldrapenning enligt andra stycket kan göras på sjukpenning-,

grund- eller lägstanivå. (FKAR 2005:1)

110 kap. 13 § första stycket

Innehållet i bestämmelsen

Försäkringskassan ska se till att ärendena blir utredda i den omfattning som deras beskaffenhet kräver. (FKAR 2010:12)

Allmänna råd

Försäkringskassan bör inte utreda storleken på den sjukpenninggrundande inkomsten när den försäkrade i samband med anmälan av ett ersättningsärendande meddelar

1. att inkomsten eller andra omständigheter av betydelse inte har förändrats, eller
2. att inkomsten har förändrats, men både den tidigare registrerade inkomsten och den nya inkomsten är högre än sju och ett halvt prisbasbelopp, eller högre än tio prisbasbelopp när det gäller beräkning av föräldrapening.

Första stycket 2 gäller inte när den försäkrade har både inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete och fördelningen mellan dessa inkomstslag kan ha förändrats av betydelse för den sjukpenninggrundande inkomsten.(FKAR 2006:7)

Försäkringskassan bör inte heller utreda storleken på den sjukpenninggrundande inkomsten om en meddelad höjning av en inkomst från anställning anses rimlig. En höjning bör anses som rimlig om

- den inte överstiger tre och en halv procent per år jämfört med senast fastställd sjukpenninggrundande inkomst och
- det vid tidpunkten för ändringen av den sjukpenninggrundande inkomsten har förflutit minst ett år sedan den senast ändrades.

Försäkringskassan bör vidare inte utreda storleken på den sjukpenninggrundande inkomsten om en höjning av en inkomst från anställning överstiger tre och en halv procent per år om höjningen med hänsyn till andra omständigheter är rimlig. (FKAR 2009:1)

Storleken på den sjukpenninggrundande inkomsten bör, oavsett inkomstslag, alltid utredas om det finns anledning att anta att de meddelade uppgifterna är felaktiga. Utredning bör också ske om det i ärendet finns något annat som tyder på att omständigheter av betydelse för den sjukpenninggrundande inkomsten har förändrats. En sådan omständighet kan exempelvis vara att arbetstiden har minskat i omfattning. (FKAR 2009:1)

Till Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst

3 § första stycket

(Upphört att gälla genom FKAR 2005:1)

5 §

Innehållet i bestämmelsen

Har en försäkrad med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning under en följd av år i inkomstdeklaration redovisat lägre inkomst av näringsverksamhet än vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, ska Försäkringskassan beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten av detta arbete med ledning av de tre senaste årens taxeringar.

Försäkringskassan får beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten till ett högre belopp än vad som framgår av den försäkrades inkomst av näringsverksamhet om

- näringsverksamheten fortfarande, efter utgången av den tid som framgår av 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken, är under uppbyggnad, eller
- det finns andra särskilda skäl som att näringsverksamheten har stark skuldbelastning, ändrade förvärvsförhållanden eller tillfälliga förluster. (FKAR 2011:3)

Allmänna råd

Vid bedömning av vad som ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns lönestatistik avseende total genomsnittslön inom privat sektor för ett yrke med liknande arbetsuppgifter som de den försäkrade utför. (FKAR 2012:1)

Vid jämförelse av taxerade inkomster mellan år bör en omräkning av tidigare års taxerade inkomster göras med hjälp av innevarande års förhöjda prisbasbelopp.

Om de tre senaste årens taxerade inkomster visar en uppåtgående eller nedåtgående trend bör detta beaktas vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst. Om det går att göra en rimlig bedömning av årets beräknade inkomst av näringsverksamhet bör beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten göras med utgångspunkt från innevarande verksamhetsår. (FKAR 2011:3)

En uppåtgående trend bör antas fortsätta om det inte med säkerhet kan konstateras att inkomstnivån kommer att sjunka i fortsättningen. Om en nedåtgående trend kan antas bli bruten under året bör detta beaktas vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten.

Om de tre senaste årens taxerade inkomster inte uppvisar någon trend bör som huvudprincip genomsnittet av dessa inkomster användas för att fastställa den sjukpenninggrundande inkomsten. (FKAR 2011:3)

Vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten enligt ovan ska hänsyn inte tas till skatterättsliga dispositioner inom ramen för periodiserings- och expansionsfondssystemen. Det följer av rättspraxis. (FKAR

2011:3)

Om en näringsverksamhet fortfarande, efter utgången av den tid som anges i 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken, är under uppbyggnad, bör Försäkringskassan fastställa den sjukpenninggrundande inkomsten till den jämförelseinkomst som framgår av bestämmelsen. (FKAR 2010:12)

Detta bör gälla även om jämförelseinkomsten är högre än den inkomst den försäkrade själv uppger. Om det däremot är sannolikt att inkomsten av näringsverksamheten efter uppbyggnadsskedet inte kommer att uppgå till jämförelseinkomsten bör Försäkringskassan fastställa den sjukpenninggrundande inkomsten till den inkomst av näringsverksamhet som den försäkrade beräknas få när uppbyggnaden av verksamheten är genomförd. (FKAR 2011:3)

Stark skuldbelastning bör anses föreligga när de långfristiga skulderna uppgår till 55 procent av tillgångarna.

I bedömningen av på vilket sätt stark skuldbelastning ska påverka inkomsten av näringsverksamheten bör den referensränta som gäller vid årets ingång användas. Vid bedömning av om inkomsten av näringsverksamheten under en följd av år understigit jämförelseinkomsten, och vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten, bör bortses från inkomstår som inneburit en tillfällig förlust. (FKAR 2011:3)

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

RAR 2002:2

1. Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 juli 2002.
2. Genom dessa allmänna råd upphävs Riksförsäkringsverkets allmänna råd (AR 1986:6) Sjukpenninggrundande inkomst av annat förvärvsarbete än anställning samt karenstidsregler enligt lagen om allmän försäkring (AFL) och (AR 1996:13) Sjukpenninggrundande inkomst av anställning enligt lagen om allmän försäkring (AFL).

RAR 2004:2

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 april 2004.

FKAR 2005:1

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 juli 2005.

FKAR 2006:3

Dessa allmänna råd gäller från och med den 13 oktober 2006.

FKAR 2006:7

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 januari 2007.

FKAR 2009:1

Dessa allmänna råd gäller från och med den 9 mars 2009.

FKAR 2010:3

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 juli 2010.

FKAR 2010:12

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 januari 2011.

FKAR 2011:3

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 maj 2011.

FKAR 2012:1

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 april 2012.

Wallblom Helen (3010)

Från: Fahlander Carl Johan (3040)
Skickat: den 3 maj 2018 15:09
Till: Wallblom Helen (3010)
Ämne: VB: Remisser; ny SGI-RAR och ett nytt rättsligt ställningstagande om SGI (sista svarsdag 21/5 2018)
Bifogade filer: Remissmissiv RAR.pdf; Remissmissiv FKRS.pdf; Ny RAR 2002_2 (förslag) (till beredning m.m.).pdf; Gällande lydelse RAR 2002_2.pdf; Konsekvensutredning RAR (till beredning m.m.).pdf; FKRS om SGI (till beredning m.m.).pdf

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Hej Helen!

Kan du även lägga in nedan mejl med bilagor i både dnr 3743-2017 och 35565-17 med namnet "Remissmissiv (Svenskt Näringsliv och Företagarna) med bilagor"?

Tack på förhand!

Bästa hälsningar,
Calle

Från: Fahlander Carl Johan (3040)
Skickat: den 3 maj 2018 14:54
Till: 'remisser@svensktnaringsliv.se' <remisser@svensktnaringsliv.se>; 'info@foretagarna.se' <info@foretagarna.se>
Ämne: Remisser; ny SGI-RAR och ett nytt rättsligt ställningstagande om SGI (sista svarsdag 21/5 2018)

Hej!

Ni får härmed möjlighet att lämna synpunkter på bifogade allmänna råd, konsekvensutredning och rättsliga ställningstagande. Se vidare bifogade remissmissiv.

Synpunkter önskas enligt instruktion i missiven **senast måndagen den 21 maj 2018**.

Med vänlig hälsning,

Försäkringskassan
Carl Johan Fahlander
Rättslig expert
Rättsavdelningen, VO Socialförsäkringsjuridik
carljohan.fahlander@forsakringskassan.se
Tfn: 010-112 83 15, 08-786 90 00 (vxl)
Postadress: c/o Processjuridiska enheten Sundsvall, 851 93 Sundsvall
www.forsakringskassan.se

Tänk på miljön innan du skriver ut detta e-brev.

Sändlista:
Svenskt Näringsliv
Företagarna

Förslag till ny lydelse av Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) håller på att arbetas om av Försäkringskassan och ni bjuds härmed in till att lämna synpunkter på förslaget till allmänna råd med tillhörande konsekvensutredning.

Vi behöver era eventuella synpunkter **senast den 21 maj 2018**. Synpunkterna skickas per mejl till carljohan.fahlander@forsakringskassan.se.

Frågor besvaras av Carl Johan Fahlander enligt mejladressen ovan eller per telefon 010-112 83 15.

Vad har arbetats om i de allmänna råden?

Se i första hand den bifogade konsekvensutredningen.

Ändringsförslagen i sak innebär främst att de allmänna råden till 25 kap. 2 § socialförsäkringsbalken (SFB) tas bort för att i stället normeras i andra styrande dokument och att ett allmänt råd till 26 kap. 6 § SFB tas bort. Samtidigt föreslås en del redaktionella ändringar i form av dels förtydliganden av några allmänna råd, dels med anledning av nya begrepp i skattelagstiftningen.

Bakgrund m.m.

Denna remiss har samband med remissen förslag till nytt rättsligt ställningstagande ”*Ändring av sjukpenninggrundande inkomst (SGI) under SGI-skyddad tid vid lönerrevision*” (dnr 35565-2017).

Bilagor

- Förslag till ny lydelse av Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2)
- Aktuell lydelse av de allmänna råden
- Konsekvensutredning

Sändlista:
Svenskt Näringsliv
Företagarna

Förslag till nytt rättsligt ställningstagande: ”Ändring av sjukpenninggrundande inkomst (SGI) under SGI-skyddad tid vid lönerrevision”

Försäkringskassan arbetar med att ta fram ett nytt rättsligt ställningstagande¹ och ni bjuds härmed in till att lämna synpunkter på det bifogade förslaget.

Vi behöver era eventuella synpunkter **senast den 21 maj 2018**. Synpunkterna skickas per mejl till carljohan.fahlander@forsakringskassan.se.

Frågor besvaras av Carl Johan Fahlander enligt mejladressen ovan eller per telefon 010-112 83 15.

Vad innebär det rättsliga ställningstagandet i korthet?

Det rättsliga ställningstagandet innebär att två av de nuvarande allmänna råden till 25 kap. 2 § socialförsäkringsbalken (i Riksförsäkringsverkets allmänna råd [RAR 2002:2] om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid) i stället kommer att hanteras i det föreslagna rättsliga ställningstagandet. För försäkrade med inkomster från en pågående anställning ska SGI, under SGI-skyddad tid, även i fortsättningen kunna ändras enligt avtal mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare. Men Försäkringskassan bör inte längre ändra aktiebolagsdelägars SGI, under SGI-skyddad tid, med hänsyn till tidigare inkomster.

Bakgrund m.m.

Denna remiss har samband med remissen förslag till ny lydelse av Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid (dnr 3743-2017).

---

¹ Rättsliga ställningstaganden innehåller Försäkringskassans ställningstagande i principiella frågor där det saknas svar i en rättsfråga eller där rättsläget är oklart. Rättsliga ställningstaganden är bindande för Försäkringskassans medarbetare.

Försäkringskassans allmänna råd

ISSN 1652-8743

Försäkringskassans allmänna råd om ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid;

FKAR 2017:NN

beslutade den .

Försäkringskassan beslutar i fråga om Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

dels att de allmänna råden till 25 kap. 2 § socialförsäkringsbalken ska upphöra att gälla,

dels att beskrivningen av innehållet i 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse,

dels att de allmänna råden till 26 kap. 6 §, 26 kap. 14 §, 26 kap. 15 § och 110 kap. 13 § första stycket socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse,

dels att beskrivningen av innehållet i 5 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst och de allmänna råden till bestämmelsen ska ha följande lydelse.

Till socialförsäkringsbalken

25 kap. 9 §

Innehållet i bestämmelsen

För en försäkrad som har inkomst av annat förvärvsarbete och som bedriver näringsverksamhet ska, under en tid om 24 månader räknat från den månad då den försäkrade har gjort eller borde ha gjort anmälan för registrering enligt 7 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244), den sjukpenninggrundande inkomsten från näringsverksamheten beräknas till vad som minst motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. I det fall den försäkrade inte har skyldighet att anmäla sig för registrering, ska tiden om 24 månader räknas som om sådan skyldighet hade gällt för honom eller henne.

Allmänna råd

Vid bedömning av om den inkomst som en försäkrad uppger till Försäkringskassan ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns lönestatistik avseende total genomsnittslön inom privat sektor, för ett yrke med liknande arbetsuppgifter som de den försäkrade uppgett.

26 kap. 6 §¹

Innehållet i bestämmelsen

En ändring av den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten ska gälla från och med den dag då anledningen till ändringen uppkom.

Den ändrade sjukpenninggrundande inkomsten får dock läggas till grund för ersättning tidigast från och med den första dagen i den ersättningsperiod som infaller i anslutning till att Försäkringskassan har fått kännedom om inkomständringen.

Allmänna råd

För en person med inkomst av anställning bör dagen för anledning till ändring på grund av löneändring vara den dag då löneavtalet undertecknats. Om den nya lönen har utbetalats utan att ett löneavtal undertecknats bör anledningen till ändringen anses ha uppkommit den första dagen i den månad då en sådan utbetalning gjorts.

Om den årliga inkomst som den försäkrade kan antas komma att få tills vidare har ändrats på grund av att Skatteverket vid inkomstbeskattning beslutat om nytt skatterättsligt överskott, bör Skatteverkets beslutdag vara den dag anledningen till ändringen uppkommit.

26 kap. 14 §

Innehållet i bestämmelsen

SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade är gravid och avbryter eller inskränker sitt förvärvsarbete tidigast sex månader före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten för födelsen.

Allmänna råd

Att avbryta eller inskränka arbetssökande enligt 26 kap. 14 § socialförsäkringsbalken bör jämföras med att avbryta eller inskränka förvärvsarbete. Detta bör endast gälla den som omfattas av SGI-skydd enligt 3 § förordningen (2000:1418) om tillämpningen av vissa skyddsbestämmelser för sjukpenninggrundande inkomst.

26 kap. 15 §

Innehållet i bestämmelsen

SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade helt eller delvis avstår från förvärvsarbete för vård av barn, om den försäkrade är förälder till barnet eller likställs med förälder enligt 1 § föräldraledighetslagen (1995:584) och barnet inte fyllt ett år.

Det som föreskrivs i första stycket gäller även vid adoption av barn som inte fyllt tio år eller vid mottagande av sådant barn i avsikt att adoptera det, om mindre än ett år förflutit sedan den försäkrade fick barnet i sin vård.

¹ Ändringen innebär bl.a. att rekommendationen i andra stycket upphävs.

Allmänna råd

Enligt rättspraxis fortsätter SGI-skyddet att gälla även från och med barnets ettårsdag om den försäkrade i oavbruten följd är helt eller delvis ledig från förvärvsarbete och under den tiden får föräldrapenning.

För att kunna anses vara ledig i oavbruten följd från förvärvsarbete för vård av barn som fyllt ett år bör en försäkrad som är

1. helt ledig från förvärvsarbete ta ut totalt minst fem föräldrapenningdagar per kalendervecka
2. delvis ledig från förvärvsarbete ta ut ett proportionellt färre antal föräldrapenningdagar än den som är helt ledig från förvärvsarbete enligt 1.

Bedömningen av om uttaget enligt andra stycket 2 motsvarar minskningen i arbetstid bör göras i förhållande till den arbetstid som ligger till grund för den sjukpenninggrundande inkomst som gällde före arbetstidsminskningen. Bedömningen av om uttaget enligt andra stycket 1 och 2 motsvarar minskningen i arbetstid bör göras antingen dag för dag eller över en period av en kalendervecka. När arbetstiden per kalendervecka varierar bör bedömningen i stället göras utifrån den längre schemalagda arbetstidscykel som den försäkrade har vid uttagstillfället.

Uttag av föräldrapenning enligt andra stycket kan göras på sjukpenning-, grund- eller lägstanivå.

110 kap. 13 § första stycket*Innehållet i bestämmelsen*

Försäkringskassan ska se till att ärendena blir utredda i den omfattning som deras beskaffenhet kräver.

Allmänna råd

Försäkringskassan bör inte utreda storleken på den sjukpenninggrundande inkomsten när den försäkrade i samband med anmälan av ett ersättningsärende meddelar

1. att inkomsten eller andra omständigheter av betydelse inte har förändrats, eller
2. att inkomsten har förändrats, men både den tidigare registrerade inkomsten och den nya inkomsten är högre än åtta prisbasbelopp, eller högre än tio prisbasbelopp när det gäller beräkning av föräldrapenning.

Första stycket 2 gäller inte när den försäkrade har både inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete och fördelningen mellan dessa inkomstslag kan ha förändrats av betydelse för den sjukpenninggrundande inkomsten.

Försäkringskassan bör inte heller utreda storleken på den sjukpenninggrundande inkomsten om en meddelad höjning av en inkomst från anställning anses rimlig. En höjning bör anses som rimlig om

- den inte överstiger tre och en halv procent per år jämfört med senast fastställd sjukpenninggrundande inkomst och
- det vid tidpunkten för ändringen av den sjukpenninggrundande inkomsten har förflutit minst ett år sedan den senast ändrades.

Försäkringskassan bör vidare inte utreda storleken på den sjukpenninggrundande inkomsten om en höjning av en inkomst från anställning överstiger tre och en halv procent per år om höjningen med hänsyn till andra omständigheter är rimlig.

Storleken på den sjukpenninggrundande inkomsten bör, oavsett inkomstslag, alltid utredas om det finns anledning att anta att de meddelade uppgifterna är felaktiga. Utredning bör också ske om det i ärendet finns något annat som tyder på att omständigheter av betydelse för den sjukpenninggrundande inkomsten har förändrats. En sådan omständighet kan exempelvis vara att arbetstiden har minskat i omfattning.

Till Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst

5 §²

Innehållet i bestämmelsen

Har en försäkrad med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning under en följd av år i inkomstdeklaration redovisat lägre inkomst av näringsverksamhet än vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, ska Försäkringskassan beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten av detta arbete med ledning av de tre senaste årens inkomstbeskattningar.

Försäkringskassan får beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten till ett högre belopp än vad som framgår av den försäkrades inkomst av näringsverksamhet om det finns särskilda skäl som att näringsverksamheten har stark skuldbelastning, ändrade förvärvsförhållanden eller tillfälliga förluster.

Allmänna råd

Vid bedömning av vad som ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns lönestatistik avseende total genomsnittslön inom privat sektor för ett yrke med liknande arbetsuppgifter som de den försäkrade utför.

Vid jämförelse av fastställda förvärvsinkomster (vid Skatteverkets inkomstbeskattning) mellan år bör en omräkning av tidigare års fastställda förvärvsinkomster göras med hjälp av innevarande års förhöjda prisbasbelopp.

Om de tre senaste årens fastställda förvärvsinkomster visar en uppåtgående eller nedåtgående trend bör detta beaktas vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst. Om det går att göra en rimlig bedömning av årets beräknade

² Ändringen innebär bl.a. att rekommendationerna i sjunde och åttonde stycket upphävs.

inkomst av näringsverksamhet bör beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten göras med utgångspunkt från innevarande verksamhetsår.

En uppåtgående trend bör antas fortsätta om det inte med säkerhet kan konstateras att inkomstnivån kommer att sjunka i fortsättningen. Om en nedåtgående trend kan antas bli bruten under året bör detta beaktas vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten.

Om de tre senaste årens fastställda förvärvsinkomster inte uppvisar någon trend bör som huvudprincip genomsnittet av dessa inkomster användas för att fastställa den sjukpenninggrundande inkomsten.

Vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten enligt ovan ska hänsyn inte tas till skatterättsliga dispositioner inom ramen för periodiserings- och expansionsfondssystemen. Det följer av rättspraxis.

Stark skuldbelastning bör anses föreligga när de långfristiga skulderna uppgår till 55 procent av tillgångarna.

I bedömningen av på vilket sätt stark skuldbelastning ska påverka inkomsten av näringsverksamheten bör den referensränta som gäller vid årets ingång användas. Vid bedömning av om inkomsten av näringsverksamheten under en följd av år understigit jämförelseinkomsten, och vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten, bör bortses från inkomstår som inneburit en tillfällig förlust.

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 juli 2018.

FÖRSÄKRINGSKASSAN

EVA NORDQVIST

Carl Johan Fahlander

Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

Till socialförsäkringsbalken

25 kap. 2 §

Innehållet i bestämmelsen

Sjukpenninggrundande inkomst är den årliga inkomst i pengar som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få för eget arbete antingen

1. som arbetstagare i allmän eller enskild tjänst (inkomst av anställning),
eller
2. på annan grund (inkomst av annat förvärvsarbete)

Allmänna råd

Om det på grund av att inkomsterna från anställningen är oregelbundna blir svårt att bedöma vilken inkomst en försäkrad kan antas komma att få, bör den sjukpenninggrundande inkomsten beräknas med ledning av ett genomsnitt av tidigare inkomster från anställningen. Hur lång period som kan beaktas vid sådan beräkning bör bedömas med ledning av omständigheterna i det enskilda ärendet.

För personer med sjukpenninggrundande inkomst beräknad på inkomster från en pågående anställning bör den sjukpenninggrundande inkomsten beräknas efter den försäkrades faktiska löneförändring som framgår av avtal mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare.

För en aktiebolagsdelägare kan sjukpenninggrundande inkomst beräknas efter löneförändring genom en skälighetsbedömning med ledning av de tre senaste årens taxerade löneuttag. En genomsnittsberäkning kan tillämpas om löneuttaget varierat. Om inkomsterna gradvis stigit kan en trendberäkning vara mer lämplig. (FKAR 2005:1)

25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken

Innehållet i bestämmelsen

För en försäkrad som har inkomst av annat förvärvsarbete och som bedriver näringsverksamhet ska, under en tid om 24 månader räknat från den månad då den försäkrade har gjort eller borde ha gjort anmälan för registrering enligt 3 kap. 2 § skattebetalningslagen (1997:483), den sjukpenninggrundande inkomsten från näringsverksamheten beräknas till vad som minst motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. I de fall den försäkrade inte har skyldighet att anmäla sig för registrering, ska tiden om 24 månader räknas som om sådan skyldighet hade gällt för honom eller henne.

Allmänna råd

Vid bedömning av om den inkomst som en försäkrad uppger till Försäkringskassan ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns löne-

statistik avseende total genomsnittslön inom privat sektor, för ett yrke med liknande arbetsuppgifter som de den försäkrade uppgett. (FKAR 2012:1)

25 kap. 25 och 26 §§

Innehållet i bestämmelserna

Årsarbetstid ska beräknas för en försäkrad som har en sjukpenninggrundande inkomst som helt eller delvis avser anställning. Årsarbetstiden beräknas när den enligt särskilda bestämmelser har betydelse för beräkningen av en förmån. (FKAR 2010:12)

Årsarbetstiden är det antal timmar eller dagar per år som en försäkrad tills vidare kan antas komma att ha som ordinarie arbetstid eller motsvarande normal arbetstid i sitt förvärvsarbete. (FKAR 2010:12)

Allmänna råd

I de fall det finns avtal om att ett arbete beräknas ta en viss tid i anspråk, men den försäkrade får utföra arbetet på kortare tid, bör den avtalade arbetstiden användas vid beräkning av årsarbetstiden.

I årsarbetstiden för idrottsutövare eller liknande yrkesgrupper bör ingå

1. träningstid,
2. matchtid eller tävlingstid, och
3. annan tid där den försäkrade får full ekonomisk kompensation. (FKAR 2005:1)

26 kap. 6 §

Innehållet i bestämmelsen

En ändring av den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten ska gälla från och med den dag då anledningen till ändringen uppkom. (FKAR 2010:12)

Den ändrade sjukpenninggrundande inkomsten får dock läggas till grund för ersättning tidigast från och med den första dagen i den ersättningsperiod som infaller i anslutning till att Försäkringskassan har fått kännedom om inkomständringen. (FKAR 2010:12)

Allmänna råd

För en person med inkomst av anställning bör dagen för anledning till ändring på grund av löneändring vara den dag då löneavtalet undertecknats. Om den nya lönen har utbetalats utan att ett löneavtal undertecknats bör anledningen till ändringen anses ha uppkommit den första dagen i den månad då en sådan utbetalning gjorts.

Löpande ersättningsperioder med olika slags ersättningar bör ses som olika ersättningsperioder om anledningen till att ersättningarna utbetalas är olika.

Om den årliga inkomst som den försäkrade kan antas komma att få tills vidare har ändrats på grund av att Skatteverket vid taxering beslutat om ny skatterättslig nettointäkt, bör Skatteverkets beslutsdag vara den dag anled-

ningen till ändringen uppkommit. (FKAR 2005:1)

26 kap. 14 §

Innehållet i bestämmelsen

SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade är gravid och avbryter eller inskränker sitt förvärvsarbete tidigast sex månader före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten för födelsen.(FKAR 2010:12)

Allmänna råd

Att avbryta eller inskränka arbetssökande på grund av graviditet enligt 26 kap. 14 § socialförsäkringsbalken bör jämföras med att avbryta eller inskränka förvärvsarbete. Detta bör endast gälla den som omfattas av SGI-skydd enligt 3 § förordningen (2000:1418) om tillämpningen av vissa skyddsbestämmelser för sjukpenninggrundande inkomst. (FKAR 2010:12)

26 kap. 15 §

Innehållet i bestämmelsen

SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade helt eller delvis avstår från förvärvsarbete för vård av barn, om den försäkrade är förälder till barnet eller likställs med förälder enligt 1 § föräldraledighetslagen (1995:584) och barnet inte fyllt ett år. (FKAR 2010:12)

Det som föreskrivs i första stycket gäller även vid adoption av barn som inte fyllt tio år eller vid mottagande av sådant barn i avsikt att adoptera det, om mindre än ett år förflutit sedan den försäkrade fick barnet i sin vård.(FKAR 2010:12)

Allmänna råd

Enligt rättspraxis fortsätter SGI-skyddet att gälla även efter barnets ettårsdag om den försäkrade i oavbruten följd är helt eller delvis ledig från förvärvsarbete och under den tiden får föräldrapenning.

För att kunna anses vara ledig i oavbruten följd från förvärvsarbete för vård av barn som fyllt ett år bör en försäkrad som är

1. helt ledig från förvärvsarbete ta ut totalt minst fem föräldrapenningdagar per kalendervecka
2. delvis ledig från förvärvsarbete ta ut ett proportionellt färre antal föräldrapenningdagar än den som är helt ledig från förvärvsarbete enligt 1.

Bedömningen av om uttaget enligt andra stycket 2 motsvarar minskningen i arbetstid bör göras i förhållande till den arbetstid som ligger till grund för den sjukpenninggrundande inkomst som gällde före arbetstidsminskningen. Bedömningen av om uttaget enligt andra stycket 1 och 2 motsvarar minskningen i arbetstid bör göras antingen dag för dag eller över en period av en kalendervecka. När arbetstiden per kalendervecka varierar bör bedömningen i stället göras utifrån den längre schemalagda arbetstidscykel som den försäkrade har vid uttagstillfället.

Uttag av föräldrapenning enligt andra stycket kan göras på sjukpenning-,

grund- eller lägstanivå. (FKAR 2005:1)

110 kap. 13 § första stycket

Innehållet i bestämmelsen

Försäkringskassan ska se till att ärendena blir utredda i den omfattning som deras beskaffenhet kräver. (FKAR 2010:12)

Allmänna råd

Försäkringskassan bör inte utreda storleken på den sjukpenninggrundande inkomsten när den försäkrade i samband med anmälan av ett ersättningsärendande meddelar

1. att inkomsten eller andra omständigheter av betydelse inte har förändrats, eller
2. att inkomsten har förändrats, men både den tidigare registrerade inkomsten och den nya inkomsten är högre än sju och ett halvt prisbasbelopp, eller högre än tio prisbasbelopp när det gäller beräkning av föräldrapening.

Första stycket 2 gäller inte när den försäkrade har både inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete och fördelningen mellan dessa inkomstslag kan ha förändrats av betydelse för den sjukpenninggrundande inkomsten. (FKAR 2006:7)

Försäkringskassan bör inte heller utreda storleken på den sjukpenninggrundande inkomsten om en meddelad höjning av en inkomst från anställning anses rimlig. En höjning bör anses som rimlig om

- den inte överstiger tre och en halv procent per år jämfört med senast fastställd sjukpenninggrundande inkomst och
- det vid tidpunkten för ändringen av den sjukpenninggrundande inkomsten har förflutit minst ett år sedan den senast ändrades.

Försäkringskassan bör vidare inte utreda storleken på den sjukpenninggrundande inkomsten om en höjning av en inkomst från anställning överstiger tre och en halv procent per år om höjningen med hänsyn till andra omständigheter är rimlig. (FKAR 2009:1)

Storleken på den sjukpenninggrundande inkomsten bör, oavsett inkomstslag, alltid utredas om det finns anledning att anta att de meddelade uppgifterna är felaktiga. Utredning bör också ske om det i ärendet finns något annat som tyder på att omständigheter av betydelse för den sjukpenninggrundande inkomsten har förändrats. En sådan omständighet kan exempelvis vara att arbetstiden har minskat i omfattning. (FKAR 2009:1)

Till Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst

3 § första stycket

(Upphört att gälla genom FKAR 2005:1)

5 §

Innehållet i bestämmelsen

Har en försäkrad med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning under en följd av år i inkomstdeklaration redovisat lägre inkomst av näringsverksamhet än vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, ska Försäkringskassan beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten av detta arbete med ledning av de tre senaste årens taxeringar.

Försäkringskassan får beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten till ett högre belopp än vad som framgår av den försäkrades inkomst av näringsverksamhet om

- näringsverksamheten fortfarande, efter utgången av den tid som framgår av 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken, är under uppbyggnad, eller
- det finns andra särskilda skäl som att näringsverksamheten har stark skuldbelastning, ändrade förvärvsförhållanden eller tillfälliga förluster. (FKAR 2011:3)

Allmänna råd

Vid bedömning av vad som ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns lönestatistik avseende total genomsnittslön inom privat sektor för ett yrke med liknande arbetsuppgifter som de den försäkrade utför. (FKAR 2012:1)

Vid jämförelse av taxerade inkomster mellan år bör en omräkning av tidigare års taxerade inkomster göras med hjälp av innevarande års förhöjda prisbasbelopp.

Om de tre senaste årens taxerade inkomster visar en uppåtgående eller nedåtgående trend bör detta beaktas vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst. Om det går att göra en rimlig bedömning av årets beräknade inkomst av näringsverksamhet bör beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten göras med utgångspunkt från innevarande verksamhetsår. (FKAR 2011:3)

En uppåtgående trend bör antas fortsätta om det inte med säkerhet kan konstateras att inkomstnivån kommer att sjunka i fortsättningen. Om en nedåtgående trend kan antas bli bruten under året bör detta beaktas vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten.

Om de tre senaste årens taxerade inkomster inte uppvisar någon trend bör som huvudprincip genomsnittet av dessa inkomster användas för att fastställa den sjukpenninggrundande inkomsten. (FKAR 2011:3)

Vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten enligt ovan ska hänsyn inte tas till skatterättsliga dispositioner inom ramen för periodiserings- och expansionsfondssystemen. Det följer av rättspraxis. (FKAR

2011:3)

Om en näringsverksamhet fortfarande, efter utgången av den tid som anges i 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken, är under uppbyggnad, bör Försäkringskassan fastställa den sjukpenninggrundande inkomsten till den jämförelseinkomst som framgår av bestämmelsen. (FKAR 2010:12)

Detta bör gälla även om jämförelseinkomsten är högre än den inkomst den försäkrade själv uppger. Om det däremot är sannolikt att inkomsten av näringsverksamheten efter uppbyggnadsskedet inte kommer att uppgå till jämförelseinkomsten bör Försäkringskassan fastställa den sjukpenninggrundande inkomsten till den inkomst av näringsverksamhet som den försäkrade beräknas få när uppbyggnaden av verksamheten är genomförd. (FKAR 2011:3)

Stark skuldbelastning bör anses föreligga när de långfristiga skulderna uppgår till 55 procent av tillgångarna.

I bedömningen av på vilket sätt stark skuldbelastning ska påverka inkomsten av näringsverksamheten bör den referensränta som gäller vid årets ingång användas. Vid bedömning av om inkomsten av näringsverksamheten under en följd av år understigit jämförelseinkomsten, och vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten, bör bortses från inkomstår som inneburit en tillfällig förlust. (FKAR 2011:3)

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

RAR 2002:2

1. Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 juli 2002.
2. Genom dessa allmänna råd upphävs Riksförsäkringsverkets allmänna råd (AR 1986:6) Sjukpenninggrundande inkomst av annat förvärvsarbete än anställning samt karenstidsregler enligt lagen om allmän försäkring (AFL) och (AR 1996:13) Sjukpenninggrundande inkomst av anställning enligt lagen om allmän försäkring (AFL).

RAR 2004:2

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 april 2004.

FKAR 2005:1

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 juli 2005.

FKAR 2006:3

Dessa allmänna råd gäller från och med den 13 oktober 2006.

FKAR 2006:7

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 januari 2007.

FKAR 2009:1

Dessa allmänna råd gäller från och med den 9 mars 2009.

FKAR 2010:3

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 juli 2010.

FKAR 2010:12

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 januari 2011.

FKAR 2011:3

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 maj 2011.

FKAR 2012:1

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 april 2012.

Ändringar i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

Sammanfattning

Försäkringskassan avser att ändra i de allmänna råden (RAR 2002:2) från och med den 1 juli 2018. Ändringarna i sak är mindre omfattande och innebär främst att:

- de allmänna råden till 25 kap. 2 § socialförsäkringsbalken (SFB) tas bort för att i stället normeras i andra styrande dokument
- ett allmänt råd till 26 kap. 6 § SFB tas bort

Samtidigt gör Försäkringskassan en del redaktionella ändringar, bl.a. i form av förtydliganden av de allmänna råden till 26 kap. 14 och 15 §§ SFB och med anledning av nya begrepp i skattelagstiftningen (bl.a. eftersom taxering inte längre används som begrepp m.m.).

Försäkringskassan gör också en redaktionell följdändring i det allmänna rådet till 110 kap. 13 § första stycket SFB med anledning av att det s.k. SGI-taket i 25 kap. 5 § SFB höjs till åtta prisbasbelopp från och med den 1 juli 2018. Ytterligare en redaktionell följdändring är att två av rekommendationerna till 5 § Riksförsäkringsverkets föreskrift (1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst tas bort. Anledningen är att bestämmelsen i andra stycket första strecksatsen i Riksförsäkringsverkets föreskrifter (1998:12) har upphört.

Problembeskrivningar med föreslagna lösningar

De allmänna råden till 25 kap. 2 § SFB tas bort

De allmänna råden till 25 kap. 2 § SFB ska tas bort för att i stället hanteras normeringsmässigt i andra styrande dokument.

När det gäller två av rekommendationerna i de nuvarande allmänna råden till 25 kap. 2 § SFB, som avser aktiebolagsdelägaras respektive andra anställdas SGI, har Försäkringskassan konstaterat att huvudreglerna för beräkning av SGI finns i 25 kap. SFB medan SGI-skydden regleras i 26 kap. SFB. Försäkringskassan anser att de två rekommendationerna som – i praktiken – rör ändring av SGI under

Rättsavdelningen
Carl Johan Fahlander (010-112 83 15)

Datum
2018-05-

Diariernr
3743-2017

SGI-skyddad tid, inte rör huvudregeln i 25 kap. 2 § SFB. Det är också så dessa rekommendationer används i dagsläget.

Anpassning av allmänna råd på grund av nya begrepp i skattelagstiftningen

Taxeringar, taxeringsår och taxerade löneuttåg är begrepp som inte längre ska användas för inkomster och inkomstår som har inträtt efter att skatteförfarandelagen (2011:1244) trädde ikraft den 1 januari 2012.

Taxeringsår var året efter inkomståret. Nu används i stället begreppet beskattningsår, vilket är detsamma som inkomståret.

Numera använder Skatteverket begreppet fastställd förvärvsinkomst, vilket är inkomsten före grundavdrag och beskattningsbar förvärvsinkomst, vilket i sin tur är inkomsten efter grundavdraget. Det är beskattningsbar förvärvsinkomst som Skatteverket använder som underlag för skatteberäkningen. Fastställd förvärvsinkomst ersätter uttrycket taxerad inkomst.

Ett allmänt råd till 26 kap. 6 § tas bort

26 kap. 6 § SFB består av två stycken. Första stycket reglerar att en ändring av SGI ska gälla från och med den dag då anledningen till ändringen uppkom. Andra stycket reglerar när en ändring av SGI tidigast kan ligga till grund för ersättning.

Det finns tre rekommendationer i de allmänna råden till 26 kap. 6 § SFB. Två av rekommendationerna handlar om vilken dag som bör vara den dag då anledningen till ändringen uppkom, och är allmänna råd till *första stycket* i 26 kap 6 § SFB.

Det tredje allmänna rådet – dvs. rekommendationen i andra stycket – definierar att löpande ersättningsperioder med olika slags ersättningar bör ses som olika ersättningsperioder om anledningen till att ersättningen betalas ut är olika. Detta allmänna råd är ett råd till *andra stycket* i 26 kap. 6 § SFB. Med anledning av att Försäkringskassan har tagit fram ett rättsligt ställningstagande (2016:04) som bl.a. definierar vad som är en ersättningsperiod vid tillämpning av *andra stycket* i 26 kap. 6 § SFB, finns det inte någon anledning att ha kvar denna rekommendation. Ändringen i denna del är således en följdändring.

Förtydligande av det allmänna rådet till 26 kap. 14 § SFB

I 26 kap. 14 § SFB regleras att SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade är gravid och avbryter eller inskränker sitt förvärvsarbete tidigast sex månader före beräknad förlösning. Som lagtexten är utformad har anledningen till avbrottet ingens betydelse under förutsättningen att kvinnan är gravid.

En arbetslös och arbetssökande gravid kvinna bör ha samma rätt till SGI-skydd som en förvärvsarbetande kvinna. Som det nuvarande allmänna rådet är utformat gäller skyddet en gravid försäkrad som *på grund av* graviditeten avbryter eller

Rättsavdelningen
Carl Johan Fahlander (010-112 83 15)

Datum
2018-05-

Dariennr
3743-2017

inskränker sitt arbetssökande. Det allmänna rådet bör förtydligas på så sätt att avbrottet *inte behöver bero på graviditeten*. Den föreslagna redaktionella ändringen gör att det allmänna rådet knyts tydligare till lagtexten.

Förtydligande av det allmänna rådet till 26 kap. 15 § SFB

I 26 kap. 15 § SFB regleras SGI-skydd för vård av barn som inte har fyllt ett år. Skyddet gäller alltså till och med dagen före ettårsdagen.

Enligt det allmänna rådet fortsätter SGI-skyddet, under vissa förutsättningar att gälla även *efter barnets ettårsdag*. Det behöver förtydligas att skyddet fortsätter att gälla *från och med barnets ettårsdag*.

Alternativa lösningar

Det bedöms inte finnas några alternativa lösningar för det som eftersträvas genom förslagen.

Om ändringarna inte genomförs kan det leda till svårigheter i tillämpningen, bl.a. i form av allmänna råd som inte uppdaterade i förhållande till övriga relevanta författningar och sämre rättssäkerhet för försäkrade på grund av att det är otydligt vad som gäller beträffande vissa frågor.

Vilka berörs av förslaget?

Ändringarna berör framför allt de försäkrade och Försäkringskassan, främst myndighetens handläggare.

Ändringarna bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Konsekvenser av ändringarna i RAR 2002:2

Ändringarna gör framför allt att det, i olika avseenden, blir tydligare vad som gäller.

Eftersom ändringarna till största del är redaktionella bedöms ändringarna inte få några kostnadsmissiga konsekvenser vare sig för de försäkrade eller för det offentliga.

Förslagen bedöms inte påverka försäkringskostnaderna i någon mätbar omfattning.

Ändringarna i förhållande till EU-rätten

De aktuella ändringarna bedöms inte strida mot EU-rätten.

Ikraftträdande och eventuella behov av informationsinsatser

Det bedöms inte finnas något behov av särskild hänsyn när det gäller tidpunkten för ikraftträdandet av de föreslagna ändringarna i de allmänna råden.

Eventuella informationsinsatser bedöms kunna hanteras inom ramen för ordinarie verksamhet.

Kontaktperson

För mer information går det bra att kontakta Carl Johan Fahlander på telefon 010-112 83 15 eller via e-post: carljohan.fahlander@forsakringskassan.se.

Ändring av sjukpenninggrundande inkomst (SGI) under SGI-skyddad tid vid lönerrevision

Försäkringskassans ställningstagande

För försäkrade med en sjukpenninggrundande inkomst beräknad på inkomster från en pågående anställning ska Försäkringskassan ändra den sjukpenninggrundande inkomsten, under SGI-skyddad tid, enligt den lönerrevision som framgår av avtal mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare.

Bakgrund och överväganden

Inledning

SGI är den årliga inkomst i pengar som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få för eget arbete antingen

1. som arbetstagare i allmän eller i enskild tjänst (inkomst av anställning), eller
2. på annan grund (inkomst av annat förvärvsarbete). (25 kap. 2 § socialförsäkringsbalken, SFB)

Huvudreglerna för beräkning av SGI finns i 25 kap. SFB medan SGI-skydden framförallt regleras i 26 kap. SFB. Av 26 kap. 9 § SFB framgår att SGI inte kan bli lägre under SGI-skyddad tid.

Det har kommit fram ett behov av att se över de rättsliga förutsättningarna för att höja SGI – vilket i praktiken endast blir aktuellt under SGI-skyddad tid – för försäkrade med inkomst av anställning. Det saknas däremot klargörande uttalanden i förarbeten och vägledande avgöranden. För att rättstillämpningen inom Försäkringskassan ska bli likformig behövs det därför ett rättsligt ställningstagande som beskriver förutsättningarna för att höja SGI för försäkrade med inkomst av anställning.

Ändring av SGI med anledning av lönerrevision under SGI-skyddad tid

För försäkrade arbetstagare finns det inte någon särskild lagbestämmelse som reglerar ändring av SGI under SGI-skyddad tid. SGI kan under vissa förutsättningar anpassas efter löneutvecklingen, vilket har sin grund i inkomstbortfallsprincipen inom sjuk- och föräldraförsäkringen (jfr SOU 2003:50 s. 97). Detta har gällt sedan länge (SOU 2003:50 s. 201).

När det gäller försäkrade arbetstagare med inkomst från en pågående anställning ska SGI under SGI-skyddad tid ändras – dvs. höjas – för att motsvara den faktiska löneutveckling som framgår av undertecknat avtal mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare. Ändringen av SGI ska endast baseras på löneändringen i den lönerrevision som den anställde får ta del av. Andra typer av avtal mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare, t.ex. ett avtal om högre tjänstgöringsgrad som inte kunnat tillträdas, kan däremot inte ligga till grund för en ändrad SGI under SGI-skyddad tid. Försäkrade som inte kan styrka någon avtalad löneförhöjning kan inte få sin SGI anpassad (SOU 2003:50 s. 110).

Försäkrade arbetstagares SGI kan alltså anpassas till den inkomst som personen skulle ha fått om han eller hon inte hade varit t.ex. föräldraledig eller sjuk och därigenom skyddat sin SGI.

Det finns inte stöd för att ändra aktiebolagsdelägarers SGI under SGI-skyddad tid med hänsyn till tidigare inkomster

Aktiebolagsdelägarers SGI betraktas som inkomst av anställning om de arbetar och tar ut lön från bolaget (25 kap. 2 § SFB). För aktiebolagsdelägare finns det inte heller någon särskild lagbestämmelse som reglerar ändringen av SGI under SGI-skyddad tid.

Av förarbetena framgår att det inte är givet att SGI överhuvudtaget bör anpassas, för några kategorier av försäkrade, under SGI-skyddad tid (jfr SOU 2003:50 s. 104).

När SGI bestäms vid inledningen av ett sjukfall ska den baseras på den försäkrades aktuella inkomstförhållanden vid den tidpunkten. Men under en period med SGI-skydd, vid t.ex. sjukdom som helt sätter ned arbetsförmågan, har en aktiebolagsdelägare inte några aktuella inkomster som kan ligga till grund för en ändrad – dvs. höjd – SGI. Försäkringskassan anser dessutom inte att aktiebolagsdelägare, till skillnad från försäkrade arbetstagare med inkomster från en pågående anställning, har någon faktisk avtalad löneutveckling (jfr SOU 2003:50 s. 110).

När det gäller aktiebolagsdelägarers inkomster kan det vara svårt att bedöma vad delägarna skulle ha tjänat vid fortsatt arbete i bolaget. Det är också problematiskt att fastslå vilken löneutveckling som är aktuell för en aktiebolagsdelägare som har ett ensamt eller i vart fall avgörande inflytande över löneuttaget från bolaget (jfr SOU 2003:50 s. 102 och 206). När det gäller aktiebolagsdelägare finns det nämligen inte två fristående avtalsparter som avtalar om inkomsternas utveckling. En aktiebolagsdelägarers ökade löneuttag kan dessutom ha sin bakgrund i t.ex. skattemässiga överväganden och behöver därför inte alltid motsvara någon egentlig löneutveckling.

Försäkringskassan bör inte ändra aktiebolagsdelägarers SGI, under SGI-skyddad tid, med hänsyn till tidigare inkomster. Försäkringskassan anser att

det inte är lämpligt att använda uppgifter om tidigare års inkomster för att uppskatta hur inkomsterna skulle ha utvecklats om aktiebolagsdelägaren hade kunnat arbeta som vanligt i bolaget. Det finns nämligen inget tydligt lagstöd för att göra en sådan skälighetsbedömning. Att uppskatta inkomsternas utveckling kan dessutom leda till spekulation med försäkringen och det har även visat sig vara svårt att göra rättssäkra rimlighetsbedömningar av inkomsternas utveckling.

Bestämmelserna om omräkning av SGI för personer som helt eller delvis saknar anställning och för vissa egna företagare i 26 kap. 28–31 §§ SFB var inte avsedda att tillämpas för aktiebolagsdelägare (jfr SOU 2003:50 s. 109). Det finns därför inte heller stöd för att höja aktiebolagsdelägares SGI med stöd av dessa bestämmelser.

Aktuella bestämmelser, rättspraxis m.m.

26 kap. 4 och 9 §§ SFB.

Eva Nordqvist

Carl Johan Fahlander

Wahlberg Britt-Marie (4100)

Från: Fahlander Carl Johan (4100)
Skickat: den 27 april 2017 15:19
Till: Wahlberg Britt-Marie (4100)
Ämne: VB: Förslag på ny RAR 2002:2 (SGI); godkännande inför gemensam beredning

Hej Brittan!

Kan du lägga in mejlkonversationen nedan i 3743-2017 med namnet "Beräkningar från GFS"?

Tack på förhand!

Bästa hälsningar,

Calle

Från: Irewo Erik (7120)
Skickat: den 26 april 2017 14:59
Till: Fahlander Carl Johan (4100) <carljohan.fahlander@forsakringskassan.se>
Ämne: SV: Förslag på ny RAR 2002:2 (SGI); godkännande inför gemensam beredning

Hej Calle!

Nedanstående är alltså utifrån vad jag har kunnat sätta mig in i såhär långt. Det är inte säkert att jag har uppfattat allting rätt, säg gärna till om jag har uppfattat det helt tokigt så kan jag försöka fundera en vända till.

Om det nuvarande allmänna rådet skulle användas för att beräkna nedåtgående trender vid SGI-beslut som inte är under skyddad tid, så skulle de som med stöd av rådet fick en lägre SGI pga. en nedåtgående trend förstås kunna få en högre SGI när rådet ändras. Min uppfattning är dock att rådet inte används vid beslut om SGI som inte är under skyddad tid. Vid beslut om SGI som inte är under skyddad tid så utgår man inte från de senaste tre åren utan från vad den försäkrade säger sig ta ut i lön och vad han eller hon hittills har tagit ut i lön från bolaget, om den försäkrade har tagit ut samma lön i 6 månader (vilket förstås får anpassas med tanke på att det inte är säkert att den försäkrade tar ut lön varje månad) så ligger den lönen till grund för SGI. Om den försäkrade nyligen har ökat sin lön när SGI ska bestämmas, eller inte tidigare har tagit ut någon lön, så kan man göra en utredning av om bolaget har ekonomiska förutsättningar för att betala ut den lön som den försäkrade menar sig ha. Detta beskrivs i vägledningen i avsnitt 4.3.4, 4.3.5, och 8.1.

Om vi utgår från att det allmänna rådet bara används när man ändrar SGI under SGI-skyddad tid så kan det inte användas för att sänka SGI även om de senaste årens beskattningar visar en nedåtgående trend. Det kan alltså bara bli fråga om att "inte höja" SGI under SGI-skyddad tid oavsett om det nuvarande eller det nya allmänna rådet används. Men det kan förstås vara fråga om en trend där inkomsterna i och för sig ökar varje år under de senaste tre åren men där ökningen är mindre för varje år. I ett sådant fall kan en genomsnittsberäkning av ökningen enligt det nya allmänna rådet ge en högre SGI än en trendberäkning, beroende på hur man beräknar trenden. Då kan det nya rådet innebära högre kostnader i sådana fall. Å andra sidan kan en genomsnittsberäkning av ökningen enligt det nya rådet ge en lägre SGI än en trendberäkning om ökningen av inkomsterna istället har varit större för varje år. Jag har inga siffror på hur ofta den ena eller andra av dessa situationer förekommer så jag kan inte säga om förändringen skulle innebära högre, lägre eller oförändrade försäkringskostnader.

En annan situation som jag har uppmärksammat är den där inkomsterna har varierat men totalt sett stigit under de senaste tre åren, dvs. där inkomsterna under år två av de senaste tre årens fastställda förvärvsinkomster är högst, men där inkomsten år tre är högre än inkomsten år ett. I en sådan situation görs en genomsnittsberäkning av de tre årens inkomster enligt det nuvarande rådet. Jag är inte helt säker på om den situationen skulle bedömas som en gradvis ökning enligt det nya rådet. Om den skulle bedömas som en gradvis ökning kan det nya rådet i vissa fall ge en högre SGI än det nuvarande rådet. Om situationen däremot inte skulle bedömas som en gradvis ökning skulle

däremot SGI inte höjas alls om det nya rådet tillämpades, då innebär det nya rådet alltså lägre kostnader än det nuvarande. För min del kan jag tycka att ordet "gradvis" signalerar att det måste ske en ökning varje år, det vill säga att det inte ska ske någon höjning om det finns något år då inkomsterna inte har ökat i förhållande till året innan. På vilket sett detta ska tolkas kan vi eventuellt behöva förtydliga i samband med införandet.

I övriga fall borde det nya allmänna rådet inte ge högre SGI och därmed högre kostnader än det gamla. Jag tror dock att det är oerhört svårt att göra någon säker uppskattning av effekterna, eftersom handläggarna i de individuella ärendena oftast beaktar fler faktorer än bara de tre senaste årens beskattningar, t.ex. har de att förhålla sig till den försäkrades anspråk. Det är nog relativt sällan som en ny SGI bestäms enligt en strikt beräkning enligt det allmänna rådet.

Jag har nedan ställt upp några situationer för att visa på hur jag nu uppfattar att det kan bli skillnad i hur olika situationer skulle bedömas enligt det gamla respektive det nya allmänna rådet (observera att situationen med varierande inkomster förekommer två gånger för att visa på utfallen av de olika möjliga tolkningarna som jag beskriver ovan):

Gamla RAR						Nya RAR	
	Tre senaste beskattningarna			SGI	Ny SGI		
Uppåtgående trend							Uppåtgående
Fastställd f-ink	100 000	150 000	250 000	250 000	450 000		Fastställd f-i
Ökning från förra året		50 000	100 000		(+ 200 000)		Genomsnitt
Uppåtgående trend							Uppåtgående
Fastställd f-ink	100 000	150 000	175 000	175 000	187 500		Fastställd f-i
Ökning från förra året		50 000	25 000		(+ 12 500)		Genomsnitt
Variation							Variation (g)
Fastställd f-ink	100 000	250 000	150 000	150 000	166 600		Fastställd f-i
Genomsnittsinkomst		175 000	166 667		(+16 667)		Genomsnitt
Variation							Variation (ir)
Fastställd f-ink	100 000	250 000	150 000	150 000	166 600		Fastställd f-i
Genomsnittsinkomst		175 000	166 667		(+16 667)		Genomsnitt
Nedåtgående trend							Nedåtgående
Fastställd f-ink	225 000	175 000	75 000	75 000	75 000		Fastställd f-i
Minskning från förra året		-50 000	-100 000		(+ 0)		Genomsnitt

Mvh
 Försäkringskassan
Erik Irewo
 Telefon: +46 (0) 10 - 119 6030
erik.irewo@forsakringskassan.se

Telefon kundcenter +46 (0) 771- 524 524
www.forsakringskassan.se

Från: Fahlander Carl Johan (4100)

Skickat: den 24 april 2017 15:58

Till: Irewo Erik (7120) <erik.irewo@forsakringskassan.se>

Ämne: VB: Förslag på ny RAR 2002:2 (SGI); godkännande inför gemensam beredning

Prioritet: Hög

Hej Erik!

Hoppas att allt är väl!

Jag ska sitta med mina chefer och diskutera ändringsförslagen på torsdag eftermiddag och skulle behöva lite ytterligare återkoppling i en del.

Har ni möjlighet att återkoppla ang. det markerade senast f.m. torsdag 27/4? Jag tänker att kostnaderna ökar eftersom man inte tittar på negativa trender.

Bästa hälsningar,

Calle

Från: Borgstedt Gun (4100)

Skickat: den 24 april 2017 15:02

Till: Fahlander Carl Johan (4100) <carljohan.fahlander@forsakringskassan.se>

Ämne: SV: Förslag på ny RAR 2002:2 (SGI); godkännande inför gemensam beredning

Hej

Såg att du kallat till info rörande detta.

Det jag främst vill att du ska ge oss info om är ju de punkter där ni i teamet vill ändra tillämpningen utan att det skett någon egentlig förändring. Jag utgår från att det är så här som verksamheten vill ha det och att ni i teamet också ansett att detta är bästa vägen.

Jag har läst igenom lite fort och tror att det väl är främst två punkter det rör:

Aktiebolag - här vill ni snäva in? Eller är det tvärtom? När jag läser konsekvensutredningen tolkar jag det som insnävning men när du skriver om kostnader så säger du att de ökar – jag förstår inte riktigt – behöver förtydligas.

Utvidga skydd för gravida som söker arbete? (finns det någon ledning att hämta i förarbetena rörande detta eller tycker vi bara till här?)

//Gun

Från: Fahlander Carl Johan (4100)

Skickat: den 30 mars 2017 15:00

Till: Borgstedt Gun (4100) <gun.borgstedt@forsakringskassan.se>

Ämne: Förslag på ny RAR 2002:2 (SGI); godkännande inför gemensam beredning

Hej Gun!

Här kommer förslag på ny lydelse av RAR m.m. Jag skulle behöva få det godkänt för utskick till gemensam beredning, om möjligt senast den 13 april.

Angående förslaget, se sammanfattningen i konsekvensutredningen. Förslaget har bl.a. sin bakgrund i arbetet med SGI-vägledningen och ny terminologi på skatteområdet (jfr nya RFFS 1998:12; RAR innehåller dock fler begrepp som behöver bytas ut av samma anledning- se också bifogat mejl från Skatteverket om terminologin). Observera att 5 § RFFS har återgetts i RARen i lydelsen som gäller i skrivande stund.

Jag föreslår gemensam beredning med GF, SF, BF, FV, GK, NA och AP, dvs. samma instanser som vid beredningen av RFFSen nyligen.

Återkom gärna om något är oklart! 😊

Bästa hälsningar,

Calle

Wahlberg Britt-Marie (4100)

Från: Fahlander Carl Johan (4100)
Skickat: den 16 januari 2017 14:25
Till: Wahlberg Britt-Marie (4100)
Ämne: Två dnr m.m.

Hej Brittan!

Kan du lägga upp två olika akter i Sthlm? Den ena ska heta "Ändringar i RFFS 1998:12". Den andra ska heta "Ändringar i RAR 2002:2".

Tack på förhand!

Bästa hälsningar,

Calle